

Pedagogisch beleidsplan Locatie Leidsche Rijn

Versie 5.3
Mei 2023

Adres:
Burgemeester Verderlaan 13A
3544 AD Utrecht

Stichting Kinderopvang Oranje Horizon (SKOH) heeft haar deuren geopend per februari 2019. Ons voornemen is het kinderdagverblijf te verdelen bestaande uit twee verticale stamgroepen.

Dit beleidsplan geeft in hoofdlijnen weer op welke manier de pedagogisch medewerkers omgaan met de ontwikkeling(gebieden) van kinderen. Het is dan ook de rol van de pedagogisch medewerkers om ervoor te zorgen dat kinderen op zo'n manier uitgedaagd worden binnen hun persoonlijke ontwikkeling, dat zij hier een optimale groei in kunnen doormaken.

Het pedagogisch beleidsplan is geschreven voor de pedagogisch medewerkers en ouders van SKOH. Hierin wordt o.a. aangegeven welke pedagogische doelen er in het kinderopvang centraal staan en welke werkwijze (pedagogisch handelen) er op de groepen wordt aangehouden.

Onder pedagogisch handelen wordt verstaan het deskundig handelen gericht op de ontwikkeling van het kind, met als doel de eigen mogelijkheden te laten ontdekken en zich optimaal te ontwikkelen binnen het eigen kunnen.

Het pedagogisch beleid geeft richting aan elke medewerker die bij de opvang betrokken is met de kinderen. In het bijzonder worden hiermee de pedagogisch medewerkers van SKOH bedoelt. Daarnaast wordt het op deze manier voor de ouders duidelijk wat de werkwijze is van onze stichting.

Tegenwoordig wordt de kinderopvang steeds meer als pedagogische voorziening gezien. Dit houdt in dat er binnen de kinderopvang steeds meer gesproken kan worden over opvoeden. Om deze reden willen wij de (werkende) ouders zoveel mogelijk in hun behoeftes tegemoetkomen. Dit willen wij bewerkstelligen door de juiste aansluiting te vinden bij de ontwikkeling(gebieden) van de kinderen. In dit pedagogisch beleidsplan komt dan ook naar voren hoe de omgang is tussen de pedagogisch medewerkers, de kinderen en de ouders.

Veel leesplezier toegewenst, bij het lezen van het pedagogisch beleidsplan van Stichting Kinderopvang Oranje Horizon kinderopvang.

Namens het bestuur van SKOH,

Begripsomschrijving:

Kinderopvang:

Hiermee doelen we op Stichting Kinderopvang Oranje Horizon.

Houder:

Degene die een kindercentrum exploiteert. Als er in het pedagogisch beleidsplan 'leidinggevende' staat, wordt ook de houder bedoelt.

Manager:

Is integraal verantwoordelijk voor alle opvanglocaties.

Leidinggevende:

Is verantwoordelijk voor een optimale bedrijfsvoering van zijn/haar locatie.

Pedagogisch medewerker(s): Degene die werkzaam is op één van de stamgroepen in het kinderdagverblijf en belast is met de verzorging en opvoeding van kinderen.

Ouder:

Een persoon die een huishouding voert waartoe het kind behoort die gebruikt maakt van het kinderdagverblijf. Als er in het pedagogisch beleidsplan staat 'ouder(s)', wordt ook de verzorger(s) bedoelt.

Oudercommissie (OC):

De oudercommissie, zoals bedoeld in artikel 58 van de Wet Kinderopvang, functionerend in het verband van een kindercentrum van de kinder- opvangorganisatie, op een wijze zoals in het 'Algemeen reglement' en 'Huishoudelijk reglement' van de oudercommissie is beschreven.

Stamgroep:

Een vaste groep kinderen met vaste pedagogisch medewerkers en een eigen ruimte.

Wet IKK

De Wet IKK verbetert de toegankelijk en kwaliteit van de kinderopvang. IKK = Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang.

De houder van het kinderdagverblijf stelt de oudercommissie op de hoogte als er wijzigingen worden aangebracht binnen het pedagogisch beleidsplan.

De oudercommissie kan daarnaast advies geven over de inhoud van het pedagogisch beleidsplan. Eenmaal per twee jaar wordt het pedagogisch beleidsplan geëvalueerd of zoveel eerder als dit nodig blijkt te zijn. De oudercommissie zal gevormd worden uit de ouders van de kinderen die zich hebben aangemeld voor het kinderdagverblijf.

INHOUD

Inleiding	
1 Hoofdstuk 1: Stichting Kinderopvang Oranje	
Horizon	5
Horizon	5
Visie	5
Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis	
6 2.1 Emotionele veiligheid	6
2.1.2 Sensitieve responsiviteit	7
2.1.1 Structuur en grenzen stellen	
7 2.1.3 Respect voor de	
autonomie	8
2.1.4 Praten en	
uitleggen	9
2.1.5	
Mentorschap	10
2.1.6 Vaste gezichten	
10 2.1.7	
Wennen	11
2.2 Persoonlijke ontwikkeling	
12	
2.2.1 De ontwikkeling van 0-1 jaar: de baby	
12 2.2.2 De ontwikkeling van 1-2,5 jaar: de	
dreumes	14
2.2.3 De ontwikkeling van 2,5-4 jaar:	
de peuter	16
2.2.4 Activiteiten bij Oranje	
Horizon	18
2.2.5	
Ontwikkelingsstimulering	18

2.3 Sociale ontwikkeling	19
2.3.1 Samenspel	20
2.3.2 Conflicten in het samenspel	20
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	21
2.4 Waarden en normen	22
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling	23
2.5.1 Observeren en oudergesprekken	23
2.5.2 Overdracht naar school	24
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	24
Hoofdstuk 3: Informatie voor ouder en kind	25
3.1 Stamgroepen	25
3.1.1 Stamgroep	25
3.1.2 Pauzebeleid pedagogisch medewerkers	26
3.1.3 Verlaten van de stamgroep	26
3.1.4 Samenvoegen	27
3.2 Dagindeling	28
3.2.1 Dagindeling	28
3.2.2 Slaapbeleid	30
3.3 Diensten, extra dagen, en ruildagen	30
3.3.1 Extra dagen	30
3.3.2 Ruildagen.....	30
3.3 Hele dagen	31
3.4 Samen met ouders	31
3.5 Openingstijden en sluitingsdagen	31
3.6 Oudercommissie	32
3.7 Klachten	32
Hoofdstuk 4: Wet Kinderopvang	34
4.1 Drie- uursregeling.....	34
4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers	34
4.2.1 Stagiaires:	34
4.3 Personeel en ondersteuning andere volwassenen	38
4.3.1 Organogram	38
4.3.2 Pedagogisch medewerkers	38
4.3.3 Externe adviseur.....	40
4.3.4 Pedagogisch beleidsmedewerker en coach	40
4.3.5	40

Manager	40
4.3.6 Leidinggevende	
40 4.3.7 Huishoudelijk	
medewerker	41
4.4 Beroepskracht-kindratio	
41	
4.4.1 Vierogenprincipe	
42 4.4.2	
Achterwachtregeling	42
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid	
43 4.6 Wet-en	
regelgeving	44 Tot
slot	45

HOOFDSTUK 1: STICHTING KINDEROPVANG ORANJE HORIZON

1.1 STICHTING KINDEROPVANG ORANJE HORIZON

Stichting Kinderopvang Oranje Horizon is een kleinschalige kinderopvang waarbij professionaliteit en een persoonlijke benadering centraal staat. Op onze locatie zijn drie verticale groepen te vinden: 'Het Zonnetje', 'Het Wereldje' en 'De Oceaan'. Door onze kleinschaligheid kennen onze medewerkers alle ouders en kinderen en andersom. Wij hechten veel waarde aan nauw contact met ouders. Er is dan ook veel betrokkenheid en openheid naar elkaar toe wat zorgt voor een positieve en huiselijke sfeer. Bij SKOH vinden wij het belangrijk om "opvoedsteun" te bieden, wat inhoudt dat wij niet alleen de verzorging van ouders overnemen wanneer zij hun kinderen bij ons brengen maar ook de kinderen zo optimaal mogelijk ondersteunen in hun ontwikkeling. Dit doen wij door zo goed mogelijk aan te sluiten bij verschillende ontwikkelingsniveaus van de kinderen en hen te ondersteunen en stimuleren. Dit gebeurt tijdens de verschillende activiteiten die wij aanbieden maar ook tijdens de vele vrije spelmomenten die plaatsvinden. Ook staan wij altijd klaar voor de vragen die u heeft als ouder en zijn wij bereid om met u mee te denken. Bij SKOH kunt u er zeker van zijn dat uw kind in goede handen is.

1.2 VISIE

Bij SKOH bieden wij kleinschalige, professionele kinderopvang aan in een huiselijke sfeer en met aandacht en respect voor diverse culturele achtergronden. Wij vinden het hierbij van belang dat zowel ouders als kinderen zich welkom voelen en dat eenieder op gelijke wijze wordt aangesproken, ongeacht afkomst of geloofsovertuiging. Wij hechten er in het bijzonder veel waarde aan dat kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen binnen zijn of haar eigen identiteit en vinden het belangrijk dat kinderen zo goed mogelijk worden voorbereid op het basisonderwijs.'

HOOFDSTUK 2: KINDEREN LATEN GROEIEN VANUIT BASISVEILIGHEID, VERTROUWEN EN KENNIS

Bij SKOH werken wij volgens de pedagogische doelen die zijn vastgesteld volgens de wet- en regelgeving kinderopvang:

- het bieden van emotionele veiligheid; ○ het bevorderen van de persoonlijke competenties; ○ het bevorderen van sociale competenties; ○ het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.

Ieder kind is anders en heeft zijn eigen persoonlijkheid en temperament waarmee het kind in eigen tempo de wereld ontdekt. Kinderen zijn van nature gemotiveerd om te ontwikkelen.

Onder deze motivatie liggen de volgende drie basisbehoeften:

- de behoefte om de eigen identiteit te ontwikkelen (sociaal, veiligheid en ondersteuning); ○ de behoefte om de creatieve competentie te ontwikkelen (dit kan ik); ○ de behoefte aan zelfstandigheid

In dit hoofdstuk kunt u lezen hoe wij bij Stichting Kinderopvang Oranje Horizon hieraan bijdragen.

2.1 EMOTIONELE VEILIGHEID

Kinderen dienen zich emotioneel veilig en geborgen te voelen, alvorens zij zich kunnen ontwikkelen. Bij SKOH dragen wij bij aan de emotionele veiligheid van kinderen door te zorgen voor de nodige structuur en geborgenheid voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor duidelijkheid, en geven geborgenheid aan de kinderen. Om de emotionele veiligheid van de kinderen zo optimaal mogelijk te blijven waarborgen houdt SKOH een strikte werkwijze aan als het gaat om het waarborgen van de vaste pedagogisch medewerkers op de verschillende stamgroepen. Zo krijgen de kinderen de kans om zich te hechten aan de vaste pedagogisch medewerkers van hun stamgroep. Bovendien is SKOH een kleinschalige kinderopvang waardoor alle pedagogisch medewerkers alle kinderen kennen, en andersom. Wij vinden het belangrijk dat er continu een fijne en veilige sfeer op het gehele dagverblijf aanwezig is. Dit is te bereiken door als medewerkers en houder goed te luisteren naar de wensen en behoeften van de kinderen en hun ouders. Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties tussen kinderen. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 4 interactievaardigheden benoemt. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

2.1.2 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

Met sensitieve responsiviteit wordt bedoeld dat de pedagogisch medewerkers gevoelig zijn voor de signalen die de kinderen laten zien zodat ze hier vervolgens adequate naar kunnen handelen. Liefde en begrip staan hierbij centraal. De pedagogisch medewerkers stralen rust uit en zijn ondersteunend en begripvol aanwezig als veilige haven voor het kind. Het kind voelt zich hierdoor begrepen, geaccepteerd en veilig.

Bij kinderdagverblijf SKOH benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker maakt oogcontact en wacht de reactie van een kind af voordat ze reageert.
- Pedagogisch medewerkers begroeten elk individueel kind wanneer het binnenkomt en noemt de kinderen regelmatig bij naam. Daarnaast onderneemt de pedagogisch medewerker gedurende de dag diverse contactinitiatieven.
- Als pedagogisch medewerkers bij de kinderen weglopen, om bijvoorbeeld iets te pakken of de deur voor iemand te openen, dan benoemen zij aan de kinderen wat zij gaan doen alvorens zij van de kinderen/ groep weglopen.
  - De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamenlijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft.
- Pedagogisch medewerkers zijn tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen.
- Bij SKOH proberen wij de emoties van de kinderen zoveel mogelijk te benoemen, dit laten wij bij het kinderdagverblijf in eerste plaats door de kinderen zelf doen. Door de vraag te stellen; *'hoe voel je je nu?'*. Als een kind geen woorden kan geven aan zijn gevoel en/ of emotie zal de pedagogisch medewerker dit doen door bijvoorbeeld te zeggen *'ik zie dat je boos bent, klopt dit?'*, hierdoor leert het kind welke emoties het ervaart, dat deze emotie gevoelt mag worden maar ook hoe het hiermee om kan gaan. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker ook haar eigen emotie en gevoel benoemen als dat nodig is binnen de situatie.
- Pedagogisch medewerkers spreken op een rustige toon met de kinderen, maken hierbij oogcontact en zitten waar mogelijk op kind hoogte. In gesprek met het kind stelt zij open vragen. Daarnaast zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat de kinderen zich gehoord voelen. Dit doen ze door zowel verbaal als non-verbaal te reageren op wat het kind zegt en doet. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd en/of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.
- De pedagogisch medewerker geeft regelmatig een concreet compliment aan individuele kinderen, daarbij noemt zij de kinderen bij eigen naam.
- De pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet, wat de kinderen doen en wat er om hen heen gebeurt. Op deze manier zorgt de pedagogisch medewerker voor een zekere mate van voorspelbaarheid en laat de kinderen weten dat ze opgemerkt worden en er dus mogen zijn.
- De pedagogisch medewerkers hebben aandacht voor ieder individueel kind en zijn of haar behoeften. In de praktijk bieden ze gerichte activiteit aan op het ontwikkelingsniveau van het kind. Ook wordt er goed geobserveerd of een kind individuele aandacht nodig heeft.
- De pedagogisch medewerkers hebben aandacht voor ieder individueel kind en speelt in op de behoefte van het kind door goed te luisteren naar wat de ouders thuis belangrijk vinden in de opvoeding en ook zoveel mogelijk op dezelfde wijze te handelen, zodat ouder en kinderopvang echt samen oplopen in de opvoeding van het kind.

2.1.1 STRUCTUUR EN GRENZEN STELLEN

Ieder kind heeft behoefte aan een omgeving met duidelijke rituelen, structuur en grenzen, omdat het kind zich daar veilig en geborgen in voelt. Door een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Daarnaast bieden regels en grenzen kinderen duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich richten op het ontdekken van hun omgeving. Bij kinderopvang SKOH bieden wij kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier:

- De pedagogisch medewerker hecht veel waarde aan het tonen van respect richting kinderen en ouders en is te allen tijde het voorbeeld voor hen. In de communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's laten zij dan ook voorbeeldgedrag zien.

- Er wordt gedurende de dag gewerkt volgens een herkenbaar dagritme, dit zorgt voor een duidelijke structuur en zo weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt (zie hoofdstuk 3.2).
  - De pedagogisch medewerker brengt het kind waarden en normen bij door duidelijke regels te hanteren op de groep. De pedagogisch medewerker geeft aandacht aan de groepsregels en verteld waarom deze belangrijk zijn. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan in een groepsgebesprek aan tafel. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt.
- De pedagogisch medewerkers hebben op de eerste plaats oog voor positief gedrag en geven hier aandacht aan door dit te benoemen en het kind hiervoor te prijzen. De pedagogisch medewerkers sturen gedrag eventueel bij wanneer dit nodig is, dit doen zij door het geven van positieve gedragsaanwijzingen *'Daan, binnen mogen we lopen'*. Dit betekent dat er zo min mogelijk 'nee' tegen het kind wordt gezegd. Wanneer de pedagogisch medewerker hierover met het kind in gesprek gaat doet zij dit op het taalniveau dat voor het kind haalbaar is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het stellen van open vragen of gesloten vragen afhankelijk van de leeftijd van het kind. Waarbij het kind de kans krijgt op zijn eigen gedrag te reflecteren en zelf met een oplossing of het gewenste gedrag naar voren te komen *'Daan, ik zie jou nog steeds rennen op de groep, binnen is de regel dat wij lopen, hoe kunnen we dit oplossen?'*. Als het ongewenste gedrag gevaar met zich meebrengt kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen het spel van het kind tijdelijk te beëindigen en het kind even uit de situatie te halen. Hierna gaat de pedagogisch medewerker altijd met het kind in gesprek en zoeken zij samen naar een oplossing *'Daan, ik heb jou een aantal keer verteld dat je binnen mag lopen, jij bleef rennen en daarom zit je nu even naast mij. Zullen we samen bedenken wat je zou kunnen doen zonder te rennen?'*
- Op de verschillende groepen binnen het kinderdagverblijf werken vaste pedagogisch medewerkers. Bij ziekte en/of verlof is er, afhankelijk van, de groepsgrootte in ieder geval één vaste pedagogisch medewerker aanwezig.
- De pedagogisch medewerker bouwt herkenbare stappen in bij taken en activiteiten.

2.1.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Wij geloven dat kinderen zich vanuit intrinsieke motivatie ontwikkelen op eigen niveau en tempo. Basisbehoeftes die hieraan ten grondslag liggen zijn onder andere de behoefte van kinderen om de eigen identiteit te ontwikkelen en de behoefte aan zelfstandigheid. Wij zien kinderen dan ook als unieke personen en behandelen hen dan ook als unieke individuen, waarin wij hen aanspreken op hun individualiteit. Daarnaast gaan wij uit van wat de kinderen al wel kunnen en geven hen de ruimte om zich zelfstandig competenties eigen te maken. Ook krijgen de kinderen de kans om mee te denken, keuzes te maken en met initiatieven te komen. Hierdoor voelen de kinderen zich gezien en gehoord als eigen persoon en ontwikkelen zij verantwoordelijkheidsgevoel. Bij SKOH tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- De pedagogisch medewerker zoekt naar een respectvolle manier om met de eigenheid van het kind om te gaan. Dit doet zij door de initiatieven van het kind te volgen als het iets aanwijst of iets vraagt.
- De pedagogisch medewerker ziet de kinderen als individuen in de groep, door aandacht te hebben voor de individuele wensen van ieder kind en daar ook zo veel mogelijk aan tegemoet te komen. Deze individuele wensen kunnen ook kenbaar gemaakt worden door de ouders (zeker bij de jongste kinderen) en als kinderen ouder zijn ook door henzelf. Het gaat hier bijvoorbeeld over wensen m.b.t. eten, slapen, het dagritme.
- De pedagogisch medewerkers kijken en luisteren naar het kind, waarin ideeën en oplossingen vanuit de kinderen erkent worden en eventueel (als de situatie het toestaat) ook uitgevoerd worden. Daarnaast complimenteren de pedagogisch medewerkers de kinderen wanneer zij initiatief nemen en/of gedachten, oplossingen en ideeën uitspreken: *'Dat is een goed idee!'*, *'Ja zo kan het ook!'*, *'Kijk eens, Fenna heeft wel een hele mooie manier bedacht om haar jas aan te doen!'*. ○ De kinderen krijgen de gelegenheid om zelfstandig te spelen in een uitdagende ruimte met speelmateriaal dat aansluit op de interesse en ontwikkelingsniveau van de kinderen.

- De kinderen krijgen keuzes aangeboden tijdens het vrije spel: met wie zij willen spelen, in welke speelhoek en of zij mee willen doen aan activiteiten. Maar ook gedurende andere momenten van de dag, bijvoorbeeld: welk stuk fruit zij willen eten of zij willen oefenen op de wc, e.d.
  - De kinderen worden gestimuleerd om zelfstandig dingen uit te voeren en uit te proberen, zoals het uittrekken van de sokken, het omrollen op de buik, het aandoen van de schoenen en eten met een lepel. Hierbij worden de kinderen door de pedagogisch medewerker begeleidt.

Lucas van 3 jaar is thuis al bezig met zindelijk worden. Zo mag hij ook bij Kinderopvang Oranje Horizon oefenen op de wc. De pedagogisch medewerker loopt met hem mee en stimuleert hem om zelf zijn broek en ondergoed omlaag te doen. De pedagogisch medewerker doet zijn luier af en Lucas klimt zelf op de wc. Als Lucas klaar is vraagt de pedagogisch medewerker: "Wat doen we ook alweer na het plassen?". Lucas laat zien dat de wc doorgetrokken moet worden. "En wat doen we als allerlaatste?". Lucas zegt: "Handen wassen!" en wast vervolgens zijn handen met zeep. Op deze manier wordt Lucas door middel van praten en uitleggen begeleidt in het gebruik van de wc.
  - De pedagogisch medewerker probeert nee zeggen zoveel mogelijk te voorkomen. In plaats daarvan vraagt de pedagogisch medewerker de medewerking van de kinderen.

'Steek je voet maar uit Thomas, dan kan ik jouw sok aandoen', 'Loop je met me mee Sophie? Het is tijd voor een schone luier'
  - De oudere peuters op de groep worden zoveel mogelijk betrokken bij dagelijkse taken door ze hierbij te laten helpen. Denk bijvoorbeeld aan het helpen van de tafel dekken, afwassen of het schoonmaken van de tafel na het verven.
  - De pedagogisch medewerker gaat een discussie of weerwoord van kinderen niet uit de weg, maar probeert een dialoog aan te gaan en de gedachtegang van het kind te achterhalen.

2.1.4 PRATEN EN UITLEGGEN

Er is voortdurend sprake van communicatie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen. Zo voorzien de pedagogisch medewerkers de kinderen van uitleg en benoemen zij zowel het handelen van zichzelf als dat van de kinderen. Hierdoor ontstaat er voorspelbaarheid voor de kinderen en weten zij wat er gaat gebeuren. Belangrijk hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker mét de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Bij SKOH wordt deze interactievaardigheid concreet toegepast in de praktijk op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerkers stimuleren ouders d.m.v. de huiswerkopdrachten om thuis ook veel met de Nederlands taal bezig te zijn, zodat het kind zo goed mogelijk is voorbereid op het basisonderwijs.
- De pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en gaat hierop in door een gesprek met het kind aan te gaan en daarbij open vragen te stellen en door te vragen.
  - De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie. Ze komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten *'je bent gister samen met oma naar de supermarkt geweest, dat klinkt gezellig. En wat hebben jullie dan gekocht?'*
- De pedagogisch medewerker geeft heldere instructies door altijd te vertellen wat ze van het kind verwacht.
- De pedagogisch medewerker stemt inhoud en taal af op de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De pedagogisch medewerker observeert de taalontwikkeling van het kind en stemt hier de taalactiviteiten op af. Kinderen die extra aandacht nodig hebben op dit gebied, krijgen gerichte taalactiviteiten aangeboden ter ondersteuning.
- De pedagogisch medewerker moedigt het kind aan om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden. Daarnaast helpt de pedagogisch medewerker de kinderen om hun verhaal te vertellen. Hierbij heeft zij oog voor de taalontwikkeling.
- De pedagogisch medewerker vertelt de kinderen wat zij doet en wat er gaat gebeuren. Dit kunnen handelingen zijn zoals; *'ik ga even fruit snijden'* tot uitleggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; *'wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten'*.
  - De

- pedagogisch medewerker vergroot de woordenschat van de kinderen door woordkaartjes van de Kiki methode op de groep te hangen. Deze sluiten aan op het maandthema en de plaatjes en woorden op de kaartjes worden regelmatig benoemt.
De pedagogisch medewerker biedt zowel individueel als in groepsverband een leerzaam taalaanbod aan door middel van gestructureerde taalactiviteiten. Hierbij wordt in gesprek gegaan met de kinderen. De gemaakte (knutsel) werkjes hangen zichtbaar op de groep.
- De pedagogisch medewerker gebruikt taal op een speelse manier door bijvoorbeeld liedjes te zingen, versjes en rijmpjes voor te lezen en grapjes te maken.

2.1.5 MENTORSCHAP

Elk kind heeft een eigen mentor. Dit is één van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Samen met de overige pedagogisch medewerkers zorg zij voor het welbevinden van het kind. Voordat het kind begint bij Stichting Kinderopvang Oranje Horizon maken de mentor en de ouders kennis met elkaar tijdens het intakegesprek. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders, verantwoordelijk voor het observeren van haar mentorkinderen en voert oudergesprekken.

De mentor voert jaarlijks observaties uit bij haar mentorkinderen, met behulp van de CITO observatiemethode. Daarnaast zal de mentor de andere pedagogisch medewerkers vragen naar wat zij gesignaleerd hebben bij het kind. Hierdoor krijgt de mentor een duidelijk beeld van de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Zo kan het kind betere ondersteuning krijgen dat aansluit bij de individuele behoeften van het kind.

Bij langdurige afwezigheid van de mentor neemt een naaste pedagogisch medewerker de taken over. Ouders worden mondeling op de hoogte gebracht van deze wisseling.

Zodra een kind overgaat naar een andere stamgroep wordt vooraf schriftelijk bij de ouders kenbaar gemaakt wie de nieuwe mentor van het kind wordt. De oude en nieuwe mentor voeren samen met de ouders een overgangsgesprek. In dit gesprek worden de intakeformulieren erbij gepakt en worden belangrijke zaken besproken zoals eventuele allergieën, wat vindt het kind leuk en waar houdt het niet van, hoe kun je het kind het beste troosten en wat is zijn of haar ritme.

Ook is er met de invoering van het mentorschap een duidelijk aanspreekpunt voor de ouders gekomen. Er wordt aan de ouders schriftelijk bekend gemaakt wie de mentor van hun kind zal zijn. Met vragen over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind kunnen de ouders nu bij de mentor terecht in plaats van deze vragen telkens aan een andere pedagogisch medewerker te (moeten) stellen. Als de mentor niet aanwezig is kunnen ouders een afspraak maken met de mentor. Ook fungeren de andere, wel aanwezige pedagogisch medewerkers, indien nodig als aanspreekpunt voor de ouders.

Eventueel vervult de mentor, als dit nodig wordt geacht en ouders hiervoor toestemming geven, ook een rol in het contact leggen en onderhouden met andere professionals.

Deze combinatie van ontwikkelingsgericht werken en het inzetten van een mentor maakt het mogelijk dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden worden gevolgd en indien nodig tijdig worden gesignaleerd.

In het kort:

- Elk kind krijgt een mentor toegewezen.
  - De mentor houdt zich bezig met de ontwikkeling en het welbevinden van het kind, onder andere door observaties uit te voeren. ○ De mentor bespreekt zijn bevindingen met ouders. ○ De mentor is het aanspreekpunt voor ouders.
  - De mentor is verantwoordelijk om stappen te ondernemen wanneer zij bijzonderheden in de ontwikkeling signaleert (zie het hoofdstuk over omgaan met bijzonderheden in de ontwikkeling) en vervult eventueel een rol in het contact leggen met andere professionals.
-

o

2.1.6 VASTE GEZICHTEN

Bij SKOH werken wij zoals wettelijke is bepaald met het “vaste gezichten-criterium”. Dit houdt het volgende in:

- o Er zijn 1 of 2 pedagogisch medewerkers vereist bij een groep volgens de beroepskrachtkindratio. Dan zijn er maximaal 2 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar en ouder maximaal 3.
Er zijn 3 of meer pedagogisch medewerkers zijn er maximaal 3 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar of ouder maximaal 4.

Bij ziekte en/of vakantie van pedagogisch medewerkers kan het voorkomen dat een collega van de andere groep bijspringt om het personeelsrooster kloppend te maken. Indien het intern niet opgelost kan worden maakt de kinderopvang gebruik van invallers. Voordat invalkrachten worden opgeroepen zal er altijd eerst naar een oplossing in het vaste team worden gezocht.

Voorbehouden aan ziekte en/of vakantie van medewerkers is er altijd een vast gezicht aanwezig. Om de kans van afwezigheid van een vast gezicht te minimaliseren is het niet wenselijk dat vaste gezichten tegelijkertijd op vakantie gaan. Echter kan het voorkomen dat tijdens een vakantie van een vast gezicht, het andere vaste gezicht ziek wordt. In deze situatie van overmacht is er ten alle tijden een vertrouwd/bekend gezicht aanwezig. Dit is een van de andere vertrouwde/bekende pedagogisch medewerkers. De kinderen kennen deze pedagogisch medewerker goed, gezien zij altijd naast de vaste gezichten werkzaam zijn op de groep.

Op ons informatiebord op de gang is iedere dag te vinden wie er die dag aan het werk is. Naast de vaste pedagogische medewerkers kunnen er ook stagiaires aanwezig zijn.

Mocht er een invaller worden ingezet of er valt een vertrouwd pedagogisch medewerker in op de stamgroep, dan kan zij informatie inwinnen over de kinderen van de desbetreffende stamgroep door:

- o De vaste pedagogisch medewerker van de stamgroep informatieoverdracht te laten geven over de kinderen en daarbij de werkinstructies te laten uitleggen die op de stamgroep wordt gehanteerd.
- o Bij eventuele onduidelijkheden de vaste pedagogisch medewerker(s) van de stamgroep te raadplegen om extra achtergrondinformatie op te vragen van de kinderen en eventuele werkinstructies voor op de groep;
- o Zich in te lezen in de kind-gegevens die aanwezig zijn op de stamgroep.
- o Terug te lezen in het overdrachtsschrift dat bijgehouden wordt door de vaste pedagogisch medewerkers. Dit geldt voor kinderen van 0-1 jaar. Hierin staat aangegeven wanneer een kind moet eten, drinken en slapen.
- o Ook staan hier eventuele aandachtspunten en/ of bijzonderheden op vermeld.
- o Bij eventuele onduidelijkheden informatie in te winnen bij de andere pedagogisch medewerkers van de andere stamgroepen en/ of bij de houder van het kinderdagverblijf.

De hierboven opgesomde punten zorgen ervoor dat de invalkracht of de pedagogisch medewerker die invalt op de stamgroep wordt voorzien van de juiste kind-gegevens en werkinstructies. Zo worden zij in staat gesteld om het juiste dagritme/structuur aan te houden van de stamgroep. De invalkracht of pedagogische medewerker wordt op deze manier instaat gesteld om de kinderen met de juiste insteek te benaderen, de juiste handelswijze te volgen bij eventuele bijzonderheden en op de juiste wijze te communiceren met zowel kinderen als ouders.

2.1.7 WENNEN

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en ouders zich snel veilig en vertrouwd voelen bij SKOH. Wij zijn ons ervan bewust dat het zowel voor de kinderen als voor de ouder(s) even wennen kan zijn. Zo zal het kind moeten wennen aan een andere omgeving, andere verzorgers en andere rituelen en zullen ouder(s) moeten wennen dat wij tijdelijk de zorg voor hun kind overnemen. Om deze redenen vinden wij het belangrijk om een wenperiode aan te bieden waarbij wij zowel het kind als de ouder de

○

mogelijkheid geven rustig kennis met elkaar te maken en te wennen aan de nieuwe groep. Ook kunnen onze pedagogisch medewerkers wennen aan het nieuwe kind en de ouders.

Allereerst vindt er, vooraf aan het starten bij SKOH, een intakegesprek plaats. Wij kijken uit naar een goede samenwerking met ouders. Zo worden wij graag goed geïnformeerd over gewoontes en/of bijzonderheden in het leven van het kind en horen wij graag hoe het dagritme van thuis eruit ziet. Zo kunnen de pedagogisch medewerkers kennismaken met het kind en zo goed mogelijk aansluiten bij thuis.

Ook vinden wij het belangrijk jullie zo goed mogelijk te informeren. Zo zullen wij tijdens de intake vertellen over onze werkwijze en het dagritme bij SKOH, zodat jullie goed op de hoogte zijn. Aansluitend

aan het intakegesprek mogen kinderen een dagdeel wennen in de desbetreffende stamgroep (vanaf de ingangsdatum van het contract). Tijdens dit moment is er op de groep alle tijd om kennis te maken met het nieuwe kind en krijgt hij of zij de ruimte om kennis te maken met de groep. Zo vertellen wij altijd aan de andere kinderen op de groep dat er een nieuw kindje bij is gekomen. Er is veel aandacht voor de emotionele veiligheid en geborgenheid. De pedagogisch medewerker(s) blijft bij het nieuwe kind in de buurt, laat zien met welk speelgoed het kan spelen en knuffelt vooral veel als daar behoefte aan is. Als blijkt dat er behoefte is aan meer wen-uren, dan kan dit in overleg met de vaste pedagogisch medewerkers en de ouders van het kind besproken worden.

Voorbeeld extern wenschema

Intakegesprek 09.00-10:00	Het intakegesprek wordt, bij voorkeur door de mentor met de ouders gevoerd. Tijdens dit gesprek is er alle ruimte om kennis te maken en informatie uit te wisselen. Na dit intakegesprek start wendag 1
Wendag 1 10.00-12:30	Ouders brengen hun kind naar de groep en zullen vervolgens ook afscheid nemen. Hierbij is het belangrijk dat het ouder duidelijk afscheid neemt van het kind en niet zomaar weggaat. Dit kan namelijk angst creëren, waardoor het kind de volgende keren dit moment nog lastiger zal vinden. Wanneer het kind het moeilijk vindt dat de ouder weggaat zijn de pedagogisch medewerkers er om uw kind liefdevol op te vangen en te troosten. Zij zullen alle tijd nemen om uw kind een veilig gevoel te geven.
Wendag 2 09:30-12:30	Indien gewenst kan er nog een derde of vierde wendag worden ingepland. Dit is altijd in overleg met de ouders te bespreken.

Intern wennen

Binnen Kinderopvang Oranje Horizon is geen sprake van intern wennen, aangezien alle drie de groepen verticale groepen zijn en kinderen van 0-4 jaar in dezelfde groep zullen worden opgevangen.

2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Bij SKOH krijgen kinderen volop de kans om zich te ontwikkelen in hun persoonlijke vaardigheden. Zo krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden voor het verder ontwikkelen van hun motorische, creatieve, cognitieve en taalvaardigheden. Binnen het stimuleren van deze vaardigheden sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen. In dit hoofdstuk beschrijven wij het verloop van de verschillende ontwikkelingsfasen en hoe wij hier bij SKOH op inspelen.

2.2.1 DE ONTWIKKELING VAN 0-1 JAAR: DE BABY

Motorische ontwikkeling

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen de grote bewegingen: rollen, tijgeren, kruipen, zitten, staan en lopen. Onder de fijne motoriek verstaan we kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn: iets vast grijpen, de pincetgreep, de oog-hand-coördinatie. Van baby tot peuter/schoolgaand kind, maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling.

Baby's zijn voornamelijk nog bezig met het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam: 'Wat kan ik hier allemaal mee?' Zo kunnen baby's erg gefascineerd zijn door hun eigen handen of voeten en vinden zij het bijvoorbeeld heerlijk om met hun voetjes over een zacht kleedje te bewegen. Kortom: baby's zijn met name actief op sensomotorisch gebied en ontdekken zichzelf en de omgeving door middel van de zintuigen.

Naarmate de baby ouder wordt gaat hij zich steeds meer bezighouden met grove motorische vaardigheden en maakt het hier enorme stappen. Zo zal een baby van 'liggen op de rug' uiteindelijk leren omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken en wellicht zelfs de eerste stapjes gaan zetten. Wij spelen hierop in door baby's zoveel mogelijk bewegingsruimte te geven, met als doel dat de baby's zoveel mogelijk kunnen bewegen en zo deze motorische vaardigheden kunnen ontwikkelen. Baby's die verschillende bewegingen veelvuldig kunnen oefenen, leren deze oefeningen uiteindelijk ook te beheersen.

Ook hebben wij een kruiprol op de groep en een loopkar buiten, dit om het kruipen en lopen aantrekkelijker te maken en op deze manier extra te stimuleren. De motorische ontwikkeling heeft grote invloed op het opgroeien tot zelfstandig individu, doordat het steeds minder afhankelijk wordt van zijn verzorgers. Zo kan een baby op een gegeven moment zelf bij het speelgoed komen waar het graag mee wil spelen en kan het dit speelgoed ook steeds beter vastgrijpen. Ook ontwikkelt de oog-handcoördinatie zich waardoor het kind zelf zijn broodje kan vastpakken en in de mond kan stoppen. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

De motorische ontwikkeling van baby's wordt gestimuleerd door:

- Het aanbieden van sensomotorisch materiaal
- Het aanbieden van sensomotorische activiteiten
- Baby's voldoende ruimte te geven om te bewegen
- De baby aanmoedigen met woorden *'je wil graag de rammelaar pakken, nog een klein stukje dan ben je er, goed zo!'*
- Aanbieden van blokken, ballen en ringen
- Regelmatig bewegen op muziek
- Huishoudelijke materialen aanbieden; zoals plastic bakjes, bekers en borden.
- Een voorbereide ruimte; speelgoed en materiaal liggen zo veel mogelijk zichtbaar in de ruimte.

Creatieve ontwikkeling

Bij de creatieve ontwikkeling gaat het om creatieve vaardigheden die kinderen van nature in zich hebben. Ze zijn enorm creatief en fantasierijk. Het is dan ook van belang om als pedagogisch medewerker de creativiteit van de kinderen de ruimte te geven en ze de mogelijkheid te geven dit te uiten. Baby's ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Wij spelen hierop in door op de groep verschillende vormen, stoffen en kleuren aan te bieden, om de baby's zo volop zintuiglijke ervaringen aan te bieden. Ook laten wij baby's bijvoorbeeld kennis maken met verf, door hun handje of voetje te verven en daarmee een afdruk te maken op papier. Tijdens dit soort momenten benoemt de pedagogisch medewerker wat het kind ervaart zodat het kind hier meer betekenis aan kan geven *'de verf voelt vast koud aan je hand'* of *'ik zie dat je het stoffen doekje hebt gepakt, dat voelt vast lekker zacht op je wang'* Daarnaast ontdekken baby's dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen zij dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt.

De creatieve ontwikkeling van baby's wordt gestimuleerd door:

- Geluid producerend materiaal
- Sensomotorische activiteiten en materialen

Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het *'leren'* bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie.

In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Vanaf zo'n 4 maanden begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen. Zo leert een baby bijvoorbeeld dat een rammelaar geluid maakt door het heen en weer te bewegen of dat een bal wegrolt als je er tegenaan duwt. Vanaf zo'n 7 maanden gaan baby's steeds doelgerichter spelen en bedenkt de baby van tevoren wat het wil gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. Zo zal de baby bijvoorbeeld een bal bewust weggrollen of twee blokjes op elkaar stapelen. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders waardoor er eenkennigheid kan ontstaan. Ook zal het kind hierbij gaan leren dat als een ouder of

verzorger wegloupt, hij ook weer terugkomt en dat materialen ook blijven bestaan als ze uit het zicht zijn (objectpermanentie).

De cognitieve ontwikkeling van baby's wordt gestimuleerd door:

- Verdwijnspeletjes (materialen onder doek verstoppen en weer tevoorschijn halen) ○ Sensomotorisch speelmateriaal ○ Geluid producerend materiaal
- Kiekeboespellen (eenkennigheidsperiode)

Taalontwikkeling

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen, binnen SKOH wordt er gedurende de opvang alleen Nederlands gesproken met de kinderen. De pedagogisch medewerkers praten voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien gebeuren in hun omgeving. De pedagogisch medewerkers geven het kind altijd de ruimte om te reageren op wat er tegen hen gezegd wordt, verbaal of non-verbaal, zodat er interactie ontstaat.

De allerkleinste kunnen zelf nog niet praten, maar zijn wel al gebaat bij het horen van taal om zich heen. Het geeft hen zowel een gevoel van veiligheid en geborgenheid: er is iemand in de buurt en de kinderen kunnen zich voorbereiden op wat komen gaat, zoals het verschonen van een luier of het poetsen van de mond. Baby's maken allereerst met name non-verbaal contact door middel van het maken van oogcontact. Naarmate zij ouder worden zullen zij gaan oefenen met het maken van geluiden en klanken, en zullen deze zich steeds meer uitbreiden. Vanaf een maand of 7 zoeken baby's steeds meer de interactie op met de mensen om hen heen door middel van verbaal en non-verbaal contact. Wanneer kinderen de 1 jaar naderen zullen zij naast klinkers ook medeklinkers laten horen, waarmee zij uiteindelijk hun eerste woordje vormen.

De taalontwikkeling van baby's wordt gestimuleerd door:

- Handelingen benoemen van zowel de pedagogisch medewerker als die van het kind '*kom, dan til ik je op, het is tijd voor je flesje*'
- Reageren op contactinitiatieven van de baby (klanken herhalen of uitbreiden of bijvoorbeeld benoemen waar het kind naar wijst).
- Duidelijk en rustig spreken tegen de baby zodat hij het goed kan volgen. ○ Woorden ondersteunen met lichaamstaal. ○ Samen met de baby boekjes kijken en lezen.
- Liedjes zingen en samen geluiden maken (bijvoorbeeld dierengeluiden nadoen).

Verder is het belangrijk dat een pedagogische medewerker let op haar eigen taalgebruik. Dit houdt in dat zij correct en begrijpelijk spreekt. Ook tijdens de onderlinge dialoog tussen (mede)opvoeders moet er rekening gehouden worden dat niet alle zaken op de groep of in bijzijn van de kinderen besproken kan worden. Dit vanwege het feit dat kinderen erg veel opvangen en dit soms een negatief effect kan hebben op het kind.

2.2.2 DE ONTWIKKELING VAN 1-2,5 JAAR: DE DREUMES

Motorische ontwikkeling

De wereld van een dreumes wordt ineens een stuk groter omdat, wanneer het eenmaal leert lopen, hij de grotere wereld steeds verder kan gaan verkennen. Zo zullen zij gaan oefenen met steeds ingewikkeldere motorische vaardigheden als klimmen, rennen, zelfstandig eten en drinken, zelfstandig aan- en uitkleden, het rollen van de bal, het schoppen tegen de bal, het bouwen van torens en het tekenen met een potlood. Daarnaast stelt het hen in staat om activiteiten van volwassenen in spelvorm na te doen. Het steeds verder verkennen van de eigen mogelijkheden brengt ook risico's met zich mee, de dreumes zal leren met vallen en weer opstaan. De pedagogisch medewerkers blijven goed opletten dat de veiligheid gewaarborgd wordt, maar daarnaast de dreumesen ook voldoende uitgedaagd worden. Ook de buitenspeelplaats leent zich hier goed voor en daarom proberen we minimaal één keer per dag

naar buiten te gaan. Hier kunnen de dreumesen weer kennis maken met andere ondergronden en activiteiten als balspellen ondernemen.

De motorische ontwikkeling van dreumesen wordt gestimuleerd door:

- Buiten spelen;
- Dans en beweeg activiteiten aan te bieden;
- Constructiemateriaal (houten blokken, duplo) aan te bieden;
- Ballen aan te bieden en spelletjes met ballen te doen; ○ Sensomotorische activiteiten aanbieden (zoals kleien); ○ Dreumesen zoveel mogelijk zelf laten doen; ○ Knutselactiviteiten (verven, kleuren en plakken)
- Puzzelen

Creatieve ontwikkeling

Dreumesen werken nog niet gericht aan knutselwerkjes maar krijgen wel steeds meer mogelijkheden om zich creatief te kunnen uiten doordat hun fijn motorische vaardigheden toenemen. Zo kunnen zij nu bijvoorbeeld een wascokrijtje of kwast vasthouden. Toch vinden zij het kliederen met de vingers (het sensomotorische) nog veel interessanter en leuker. Naarmate de dreumes de twee jaar nadert is te zien dat zij zich steeds meer bezig gaan houden met het imiteren van mensen om zich heen en dat het fantasiespel op gang komt. Zo zullen zij bijvoorbeeld mama een hapje eten gaan geven omdat mama dat ook altijd bij hen doet.

De creatieve ontwikkeling van dreumesen wordt gestimuleerd door:

- Sensomotorische activiteiten (vingerverven, verven met bladeren, spelen met zand en water);
- Knutselactiviteiten (verven, kleuren, scheuren, plakken);
- Muziek maken met instrumenten; ○ Aanbieden van fantasierijk materiaal (keukentje, poppen, speelgoedtelefoon, dieren).

Cognitieve ontwikkeling

Cognitief ontwikkelt de dreumes zich steeds verder door te imiteren, te ontdekken en te experimenteren. Hierdoor leert de dreumes de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Het verkennen van de wereld is één groot en spannend avontuur. Op deze leeftijd leert de dreumes logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een puzzelstukje bijvoorbeeld niet past zal de dreumes het puzzelstukje op verschillende manieren draaien om zo te proberen dat het stukje toch gaat passen. Daarnaast leren dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter begrijpen, hierdoor kunnen zij simpele opdrachten begrijpen en uitvoeren. Ook ontwikkelt het oorzaak-gevolg denken zich verder. De dreumes leert dat bepaalde acties een bepaald gevolg hebben, zoals het duwen tegen een toren, waarna deze omvalt. Deze acties zal de dreumes dan ook meerdere malen herhalen. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren, ze vinden het leuk om mee te helpen de tafel schoon te maken of te helpen de bekers naar de tafel te brengen.

De cognitieve ontwikkeling van dreumesen wordt gestimuleerd door:

- Het aanbieden van puzzels en vormenstoven; ○ Oorzaak-gevolg speelgoedmateriaal aan te bieden dat kan bewegen, rollen of omvallen; ○ Kleine opdrachten te geven 'breng jij de beker naar de keuken?' of 'doe jij de duplo in de bak?'; ○ Dreumesen de ruimte te geven om gedrag te imiteren door hen mee te laten helpen.

Taalontwikkeling

Bij dreumesen gaat de taalontwikkeling met flinke sprongen vooruit. Zo leren zij de taal steeds beter begrijpen en beseffen dat ieder ding om hen heen een naam heeft. Maar ook leren zij zelf de gesproken taal steeds meer toe te passen. Zo leert de dreumes steeds meer nieuwe gesproken woorden bij door de taal om hen heen te imiteren. Eerst door het benoemen van losse woorden en daarna steeds meer door deze te plaatsen in korte zinnen van 2 en 3 woorden. De passieve woordenschat is nog vele malen groter dan de actieve woordenschat, de dreumes gebruikt daarom ook nog veel gebaren en lichaamstaal.

De taalontwikkeling van dreumesen wordt gestimuleerd door:

- Veel te praten met de kinderen, door handelen van zowel zichzelf als de kinderen te benoemen;
- En door veel gesprekjes aan te gaan met de kinderen; ○ Regelmatig liedjes te zingen en hierbij ook gebaren te gebruiken; ○ Regelmatig voor te lezen; ○ Kleine opdrachtjes geven
- Voorwerpen om het kind heen te benoemen: in plaats van 'pak jij die' wordt gezegd '*pak jij de blauwe bal?*'
- De kernwoorden uit het lopende thema regelmatig herhalen met behulp van voorwerpen en tijdens de dag benoemen bijvoorbeeld bij thema kleding als kinderen zich uitkleden benoemen wat ze uitdoen;
- De pedagogisch medewerkers helpen de kinderen bij hun woordkeuze en zinsopbouw door dezelfde woorden die het kind gebruikt te herhalen maar dan in correcte zin.

2.2.3 DE ONTWIKKELING VAN 2,5-4 JAAR: DE PEUTER

Motorische ontwikkeling

Peuters ontwikkelen de eigen ik en raken zich steeds bewuster van zichzelf en de eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen het liefst alles zelf doen en kunnen ook al een heleboel zelf: van het aantrekken van de sokken en schoenen, tot het gebruik maken van het toilet. Kinderen maken zich zo zelfstandig allerlei motorische vaardigheden eigen. Daarnaast zullen kinderen in de peuterperiode gaan oefenen met het plassen en poepen op de wc, wat een uitdagende, leuke, maar ook spannende periode is voor kinderen.

Peuters hebben de ruimte nodig om te kunnen ontdekken, uitproberen, experimenteren en simpelweg te kunnen rennen en bewegen. Wij bieden kinderen gedurende de dag dan ook regelmatig momenten waarop dit mogelijk is. Zo proberen wij minimaal één keer per dag naar buiten te gaan. Ook bieden wij, voor het verder ontwikkelen van de fijn motorische vaardigheden, verschillende knutselmaterialen aan, denk hierbij aan een schaar, verschillende soorten papier/stof en lijm.

De motorische ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd door: ○

- Peuters zoveel mogelijk zelf te laten doen;
- Regelmatig buiten te spelen (met ook mogelijkheid om te fietsen en stappen); ○ Oefenen met balspellen (overgooien, rollen, stuiten);
- Andere motorische activiteiten aan te bieden zoals tikkertje of dieren nadoen met bewegingen of binnen dansen;
- Knutselactiviteiten aanbieden zoals tekenen, verven, knippen, plakken en vouwen; ○ Kralen rijgen of hamertje tik

Creatieve ontwikkeling

Kinderen zijn van nature creatief. Bij peuters is te zien dat zij steeds creatiever worden in het oplossen van problemen en dat zij tijdens knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer opkomen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en de kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Door de toenemende fantasie van de peuter en de fijn motorische vaardigheden is te zien dat peuters steeds gerichter gaan knutselen en dit ook grotendeels zelfstandig kunnen. Peuters maken de fijn motorische vaardigheden steeds meer eigen en oefenen flink met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Door de toenemende mate van fantasie is fantasiespel en rollenspel ook veelvuldig terug te zien tijdens deze leeftijd. Op de groep stimuleren wij dit fantasiespel dan ook door het aanbieden van verschillende speelmaterialen waarmee het spel gespeeld kan worden (poppen, verkleedkleding, keukenspullen). Ook bieden wij regelmatig knutselactiviteiten aan die gelinkt zijn aan onze thema's. De kinderen mogen hierbij zelf met de knutselmaterialen aan de slag om hiermee hun eigen creatie te maken. Wij vragen na afloop wat ze hebben gemaakt en daar komen de mooiste verhalen uit voort. Aanmoedigen en complimenten geven is op deze leeftijd net zo belangrijk als op jongere leeftijd, ze krijgen zelfvertrouwen en durven steeds meer.

De creatieve ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd door: ○

- Sensomotorische activiteiten (kleien, spelen met water en

- zand); ○ Knutselactiviteiten (knippen, plakken, stempelen, verven);
- Muziek maken met muziekinstrumenten; ○ Fantasierijk speelgoed aanbieden.

Cognitieve ontwikkeling

Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Echter wint het enthousiasme om het toch te doen het vaak nog van de regel. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het "Waarom" van alles weten, waar de vele en welbekende "Waarom-vragen" dan ook vandaan komen. Ze gaan op ontdekkingstocht en breidden de kennis die zij al hebben opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon. Rond deze leeftijd krijgen kinderen steeds meer interesse in cijfers en letters. Dit wordt door de pedagogische medewerkers gestimuleerd door boekjes te lezen met letters en cijfers in de hoofdrol of door (bord)spellen te spelen die hierop gericht zijn.

De cognitieve ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd door:

- Gesprekken aangaan met de kinderen/kleine vraagstukken voorleggen; ○ Fantasierijk speelgoed aanbieden;
- Puzzels aanbieden;
- Cognitieve activiteiten aanbieden als spelletjes (memory/domino) of het doen van proefjes; ○ Ongeplande leermomenten aangrijpen
- Kleuren, vormen, cijfers en letters regelmatig benoemen tijdens het spel

Taalontwikkeling

In de peuterperiode breidt de woordenschat zich steeds verder uit. Zo zullen kinderen naast twee- en driewoordszinnnetjes zich gaan ontwikkelen in het gebruik van vier- en vijfwoordszinnnetjes. In deze leeftijdsperiode kunnen steeds beter "echte" gesprekjes met de kinderen gevoerd worden in de vorm van een dialoog. Daarnaast zullen kinderen ook oefenen met het toepassen van de grammatica, wat nog niet geheel vlekkeloos gaat, waardoor ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Tot slot leren kinderen steeds beter de kleuren te herkennen en te benoemen. Bij SKOH zijn wij continu bezig om de taalontwikkeling van de kinderen te stimuleren en de woordenschat te verbreden. Door middel van het thematisch werken komen kinderen in aanraking met woorden die in het dagelijkse leven niet vaak gebruikt worden. Doordat wij boeken aanschaffen die passen bij het thema kunnen wij deze woorden met plaatjes ondersteunen. Omdat de thema's jaarlijks worden herhaald zijn de kinderen al bekend met de basisbegrippen waardoor het makkelijker is om een kernwoord uitgebreider te benoemen.

Dit doen wij ook door een thematafel te maken met voorwerpen die behoren bij het lopende thema. Bijvoorbeeld bij het thema "lente" maken we veel gebruik van boerderijdieren en leren wij de kinderen de verhoudingen zoals kip en ei en schaap en lammetje. Ook benoemen wij de kleuren bijvoorbeeld gras is groen en een kuiken is geel.

De taalontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd door:

- Veel gesprekjes te voeren zodat het kind kan oefenen met taal; ○ Boeken, passend bij het thema, voorlezen; ○ Liedjes zingen
  - Spelletjes waarin kleuren benoemd worden of plaatjes (memory, lotto)
  - De kernwoorden uit het lopende thema regelmatig te herhalen en gedurende de dag de desbetreffende woorden te benoemen. Bijvoorbeeld bij thema verkeer zoals stoplicht, zebepad en voertuigen;
  - De kinderen te helpen bij hun woordkeuze en zinsopbouw door dezelfde woorden die het kind gebruikt correct te herhalen.
  - Erkende ontwikkelingsmaterialen voor de taal bijvoorbeeld cito taal voor peuters.
-

2.2.4 ACTIVITEITEN BIJ ORANJE HORIZON

Naast de verzorgende taken bieden wij de kinderen een uitdagende omgeving waarin zij veel kunnen leren op hun eigen tempo. Wij begeleiden de kinderen hierin door leeftijdsgerichte groepsactiviteiten te organiseren of met kinderen apart een activiteit te ondernemen. Denk hierbij aan boekje lezen, puzzel maken, knutselen, liedjes zingen.

Op het kinderdagverblijf wordt er thematisch gewerkt, geïnspireerd op de VE methode Kiki. Kiki is een ontwikkelingsstimuleringsmethode voor elk kind van 3 maanden tot 4 jaar. Elk thema sluit aan bij de belevingswereld van jonge kinderen en bevat aanvullende materialen.

Ieder thema begint met een inleiding, daarna volgen afwisselende activiteiten zoals creatieve opdrachten, dans en muziek, buiten activiteiten en rollenspellen. Alle activiteiten zijn toegespitst per leeftijdscategorie.

Er wordt bij Oranje Horizon op de groepen gebruik gemaakt van de woordkaarten, de Kiki-beer en verschillende activiteiten uit het activiteitenboek worden aangeboden aan de kinderen. Kiki besteedt aandacht aan het stimuleren van de ontwikkeling van ieder kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek.

De activiteiten worden individueel of in kleine groepjes aangeboden.

De vaststaande activiteiten uit de methode worden uitgebreid met door de pedagogisch medewerkers zelf bedachte activiteiten, passend binnen het thema. Elke maand wordt er gewerkt met een nieuw Kikithema. Doordat er gewerkt wordt met thema's kunnen de pedagogische medewerkers activiteiten met de kinderen uitvoeren die dicht bij hun ervaringen, ontwikkelingsniveau en begripsvermogen liggen. De kinderen zullen bij ieder thema uitgedaagd en gestimuleerd worden om nieuwe dingen uit te proberen en te ontdekken. Gedurende het thema zullen wij de kinderen in de praktijk kennis laten maken met het thema. Denk hierbij bijvoorbeeld bij thema "dieren" aan een bezoek aan de kinderboerderij en bij het thema "ziek" aan een bezoek aan de apotheek of bij het thema "verkeer" aan naar buiten gaan om voertuigen te benoemen.

De kinderen kunnen op deze manier geprikkeld om een ontwikkeling en groei doormaken op diverse ontwikkelingsgebieden, zodat zij goed voorbereid zijn voor het basisonderwijs.

De pedagogische medewerkers worden met de werkwijze in staat gesteld om activiteiten uit te voeren die dicht bij de ervaringen, ontwikkelingsniveau en begripsvermogen liggen van de kinderen.

Bij ieder thema wordt er door de pedagogische medewerker rekening gehouden met de verschillende ontwikkelingsniveaus waarin de kinderen zich op dat moment bevinden. Door activiteiten aan te bieden, passend bij deze niveaus, worden onder andere de persoonlijke ontwikkeling en de sociale competentie van de kinderen gestimuleerd.

Daarnaast proberen wij minimaal één keer per dag met de kinderen naar buiten te gaan. Buiten krijgen de kinderen weer nieuwe ontdekkingen en mogelijkheden aangeboden wat verrijkend is voor hun ontwikkeling. Ook kunnen zij hier hun energie goed kwijt doordat ze meer bewegingsvrijheid hebben. Het is mogelijk dat zowel baby's en ook dreumesen en peuters buiten in de tuin spelen. Als dit het geval is spelen de kinderen met het speelmateriaal dat voor alle leeftijdsdoelgroepen geschikt is. Daarnaast creëert de pedagogisch medewerker een rustig gedeelte in de buitenspeelruimte waar niet gefietst mag worden zodat de jongste kinderen de kans krijgen om veilig buiten te spelen. De pedagogisch medewerker leert de kinderen waar zij mogen fietsen.

Ook maken wij wel eens uitstapjes met de kinderen naar bijvoorbeeld een speeltuin in de buurt, kinderboerderij en de supermarkt.

2.2.5 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Binnen deze interactievaardigheid gaat het om de wijze waarop pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren in de bovenstaande ontwikkelingsgebieden. Bij SKOH worden kinderen in de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en houding van de pedagogisch medewerkers, en een passend activiteiten- en speelgoed aanbod.

Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te brengen in de ontwikkeling, dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

- Bij SKOH stimuleren wij kinderen in hun ontwikkeling door:
- De pedagogisch medewerker biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten aan, geïnspireerd op de Kiki- methode, volgens verschillende thema's.
  - De activiteiten worden individueel of in kleine groepjes uitgevoerd, zodat er voldoende aandacht is voor ieder kind.
  - De pedagogisch medewerker begeleid het kind in zijn spel en/ of activiteit en breid dit uit zodat het kind een stapje verder maakt in de ontwikkeling. De pedagogisch medewerker speelt daarom regelmatig mee met de kinderen.
  - De pedagogisch medewerkers gaan bijvoorbeeld tijdens creatieve activiteiten actief in gesprek met kinderen door open vragen en denkvragen te stellen/samen te onderzoeken en door tijdens de activiteit steeds te benoemen wat ze doet en hoe ze het doet.
  - De pedagogisch medewerker moedigt aan om door te zetten en geeft hierbij veelvuldig complimenten en ondersteunende opmerkingen, zoals; "goed zo", "ja, als je het zo doet gaat het goed!"
  - De pedagogisch medewerker zorgt voor inrichting en materialen die uitnodigen tot spel; door gebruik te maken van verschillende hoekjes op de groep en ervoor te zorgen dat kinderen zelf bij diverse materialen kunnen.
  - De pedagogisch medewerker biedt activiteiten aan waarbij rekening wordt gehouden met de verschillen in interesses en ontwikkelingsgebieden van kinderen. Bijvoorbeeld door activiteiten af te stemmen op het begripsniveau van het kind (niet te moeilijk, maar ook niet te makkelijk) en door rekening te houden met de aandacht die een kind kan opbrengen.
  - De pedagogisch medewerkers biedt voldoende gelegenheid tot leren door het 'zelf doen', denk hierbij bijvoorbeeld aan een peuter dat zelf zijn jas probeert aan te doen.
  - De pedagogisch medewerker geeft elk kind de ruimte om te spelen en zelf het spel te bepalen en daarbij de eigen fantasie te gebruiken.
  - De pedagogisch medewerker maakt gebruik van de mogelijkheden of kansen die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Oftewel het aangrijpen van ongeplande leermomenten, soms gebeurt het dat de pedagogisch medewerkers geen activiteit of leermoment gepland hebt, maar dat door een vraag of opmerking van een kind een leermoment ontstaat. De pedagogisch medewerker grijpt deze kans en draait de situatie om naar een leermoment. Voorbeelden zijn, een kindje benoemt een kleur van de beker die hij krijgt. De pedagogisch medewerker speelt hierop in door de andere kleuren van de bekerafs te vragen gezamenlijk met de kinderen te benoemen. De pedagogisch medewerker pikt signalen op van de kinderen en maakt hier een spelenderwijs, kort en leuk leermoment van.

2.3 SOCIALE ONTWIKKELING

In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd voor de sociale ontwikkeling. Kinderen ontwikkelen zich van een individu dat nog erg op zichzelf gericht is, tot een individu die in interactie staat met de mensen om zich heen. Jonge kinderen zijn nog erg op zichzelf gericht en moeten nog leren wat een ander wel of niet leuk vindt. Naarmate zij ouder worden, raken kinderen zich steeds meer bewust van de gevoelens en behoeftes van anderen en kunnen hier op hun beurt steeds beter rekening mee houden.

2.3.1 SAMENSPEL

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. De kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van SKOH brengen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfases van de kinderen:

Een **baby** speelt nog niet echt met anderen maar geniet van het kijken naar andere kinderen, een baby observeert daarom graag andere kinderen om hem heen. Naarmate de baby ouder wordt zullen zij verbaal interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen door het imiteren van geluiden en

maken van klanken. Wij stimuleren de sociale ontwikkeling bij baby's door hen tijdens speelmomenten bij elkaar in de buurt te leggen of zetten zodat ze elkaar kunnen zien en observeren. Ook betrekken we hen bij activiteiten met grotere kinderen als zij hier belangstelling voor hebben, bijvoorbeeld tijdens het zingen van liedjes. Een **dreumes** is nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen.

De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leert door de reacties die hij hierop krijgt vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huilt, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel. Wij bieden dreumesen dan ook volop de mogelijkheid om naast elkaar te spelen en maken hen hierbij attent op elkaars spel *'ik zie dat Hugo ook een hoge toren aan het bouwen is'*. Ook bieden wij verschillende groepsactiviteiten aan waarbij dreumesen met elkaar in contact komen, denk bijvoorbeeld aan samen liedjes zingen, dansen of voorlezen. **Peuters** ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van tevoren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel. De pedagogisch medewerkers stimuleren peuters tijdens vrij spel om samen te spelen *'Kate en Pleun kunnen jullie samen een lange treinbaan maken?'*. Ook spelen de pedagogisch medewerkers regelmatig mee waardoor zij het voorbeeld kunnen geven in sociale vaardigheden. Daarnaast worden er regelmatig groepsactiviteiten aangeboden of spelletjes gespeeld als domino of memory waarbij peuters leren zich verschillende sociale vaardigheden eigen te maken.

2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling.

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling. Zoals eerder benoemd zijn dreumesen en peuters namelijk nog niet volledig in staat om zich in te leven in de gevoelens en behoeftes van anderen en laten zich nog veelal leiden door de eigen gevoelens en behoeftes. Bij SKOH ondersteunen en begeleiden wij kinderen binnen conflicten in samenspel door:

- In eerste instantie de situatie te observeren en de kinderen de mogelijkheid te geven het conflict zelfstandig op te lossen;
- In te grijpen wanneer dit niet lukt, bijvoorbeeld wanneer er fysiek gedrag bij komt kijken. De pedagogisch medewerker gaat met beide kinderen in gesprek door objectief de situatie te omschrijven en de gevoelens of behoeftes van de kinderen hierbij te benoemen *'Ik zag dat Jace de bal pakte van Tijn omdat jij er graag mee wilde spelen, Tijn werd daar boos van en gaf een duw en nu moet Jace daarvan huilen, klopt dat?'*. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om te reageren en stimuleert hen om naar elkaar te luisteren.
- Vervolgens gaat de pedagogisch medewerker samen met de kinderen op zoek naar een oplossing waarmee beide kinderen tevreden zijn. Dit doet zij eerst door de vraag neer te leggen bij de kinderen: *'hoe zouden we dit nu kunnen oplossen?'*. Wanneer de kinderen dit nog te moeilijk vinden biedt de pedagogisch medewerker twee opties *'jullie kunnen samen met de bal spelen of om de beurt'*

- De pedagogisch medewerker wijst kinderen op elkaars emoties en hoe zij hier mee om kunnen gaan. Als een kind bijvoorbeeld een ander heeft pijn gedaan laat de pedagogisch medewerker zien hoe hij het kind kan troosten.

2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

De pedagogisch medewerkers van SKOH stimuleren de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Hierin houden zij rekening met en sluiten aan op de verschillende leeftijden en leeftijdscategorieën, zoals deze omschreven zijn in paragraaf 2.3.1.

- De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen
- De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen
- De pedagogisch medewerker complimenteert kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben
- De pedagogisch medewerkers creëert momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd (ook tussen oudere peuters en jongere kinderen), door het betrekken van de jongere kinderen bij activiteiten en vrijspel momenten of door jongere kinderen bijvoorbeeld samen in een box te leggen.
- De pedagogisch medewerker helpt de kinderen in communicatie naar elkaar de emoties te benoemen en ondersteund positief bij een conflict
- De pedagogisch medewerker geeft extra aandacht aan de begeleiding van nieuwe kinderen en verlegen kinderen
- Stimuleren om andere kinderen te troosten ○ Stimuleren om anderen te helpen ○ Stimuleren om hulp te vragen en te ontvangen
- De pedagogisch medewerkers stimuleren een positief groepsgevoel door samen activiteiten te ondernemen in kleine groepjes, waardoor de ontwikkeling wordt gestimuleerd en kinderen ook van elkaar kunnen leren.
- De pedagogisch medewerkers vinden het belangrijk om gezamenlijke rituelen te hebben op de groep, zodat de kinderen leren om stil te staan bij belangrijke gebeurtenissen zoals een verjaardag of afscheid. Hierbij wordt altijd rekening gehouden met de culturele dan wel godsdienstige achtergrond van het kind.
- De pedagogisch medewerkers zijn altijd een voorbeeld voor de kinderen, waarbij zij positief en correct sociaal gedrag laat zien en door onderling bijvoorbeeld ook Nederland met elkaar te spreken.
- De pedagogisch medewerker verdeelt de aandacht tussen de kinderen ○ De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren ○ De pedagogisch medewerker helpt de kinderen in communicatie naar elkaar de emoties te benoemen en ondersteund positief bij een conflict
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de groep zo ingericht is dat kinderen worden uitgenodigd tot samenspel, denk aan het maken van verschillende hoeken.

2.4 WAARDEN EN NORMEN

Normen en waarden zijn belangrijk omdat ze richting geven aan ons bestaan: ze beïnvloeden ons doen en laten, ons positief zelfbeeld en zelfvertrouwen en onze relaties met anderen.

SKOH hecht veel waarde aan de normen en waarden en de overdracht hiervan op de kinderen.

Binnen Stichting Kinderopvang Oranje Horizon worden onder andere de volgende normen en waarden gehanteerd:

- Respect tonen voor elkaar, ○ Rekening houden met elkaar
- Elkaar helpen als dat nodig is

Onze pedagogisch medewerkers dragen vanuit hun voorbeeldfunctie deze normen en waarden uit. Welke normen en waarden zich ontwikkelen, hangt van veel factoren af zoals opvoeding, levensbeschouwing, levenservaring en levens- omstandigheden.

Het is niet verwonderlijk dat normen en waarden waarmee kinderen worden geconfronteerd, nogal eens met elkaar in strijd zijn: wat thuis mag, mag niet altijd op de kinderopvang of omgekeerd. En wat moet je doen, als je tegelijkertijd eerlijk moet zijn en ook je vriendinnetje niet wil verraden?

Kinderen komen daarmee soms in de knoei. De pedagogische medewerkers leren de kinderen hiermee omgaan. Zij zijn bewust bezig met het overdragen van normen bij de kinderen. Dit zijn ook de groep- en gedragsregels die gehanteerd worden op de stamgroepen.

Zo wordt er bijvoorbeeld vanuit de pedagogische medewerkers aan de kinderen overgedragen dat zij niet mogen rennen en schreeuwen op de stamgroep, dat ze op hun beurt moeten wachten bij een speeltoestel en dat ze elkaar niet pijn mogen doen.

Om deze normen op de groep te kunnen hanteren is het soms nodig dat de pedagogische medewerker de kinderen een grens aangeeft of corrigeert. Als een kind bijvoorbeeld een ander kind pijn heeft gedaan zal de pedagogisch medewerker het kind corrigeren en daarbij een alternatief aanbieden, bijvoorbeeld *'slaan doet pijn, je mag het met woorden vertellen dat je het niet leuk vindt'*.

Daarnaast zal het bij dit voorbeeld passend zijn als de pedagogische medewerker de twee kindjes elkaar een hand laat geven. Op deze manier wordt er gelijkwaardig met elkaar omgegaan. Hier komt het stukje respect hebben voor elkaar ook in terug.

Daarnaast is SKOH een organisatie die respect toont voor andere culturen en religieuze levensovertuigingen. Naast dat wij waarden hechten aan vers bereide producten voor kinderen, hechten wij er ook waarden aan dat het vlees halal bereid is. Op deze manier kunnen kinderen met een islamitisch geloof ook het vlees mee eten, dit draagt bij aan het waarborgen van de groepseenheid.

Als kinderen vegetarisch zijn, dan wordt hier ook rekening mee gehouden in het bereiden van de maaltijden zodat een kind te allen tijde mee kan eten met de hele groep. Het vleesproduct wordt dan vervangen door bijvoorbeeld een ei.

Zoals u heeft kunnen lezen, hanteren wij op elke stamgroep dezelfde gedrag- en groepsregels. Deze worden ook aangepast op het ontwikkelingsniveau van de kinderen op de stamgroep.

Dit zorgt ervoor dat wij de kinderen van kleins af aan al kennis laten maken met de normen en waarden die binnen het kinderdagverblijf worden gehanteerd.

Wij zijn van mening dat als je kinderen helpt de normen en waarden te begrijpen, dat je hen dan bewuster maakt in hun denken en handelen. Om deze reden vertellen wij, wanneer we een regel of grens benoemen ook altijd 'waarom' dit zo is. Met daarbij als achterliggend doel dat de kinderen een groeiende zelfstandigheid, toenemend zelfvertrouwen, positief zelfbeeld en een zelfbewuste levenshouding ontwikkelen.

Stichting Kinderopvang Oranje Horizon is er dan ook van bewust dat iedereen vanuit zijn eigen achtergrond en ervaringen een eigen manier van denken heeft. Daarom wordt er bij SKOH naar elkaar

geluisterd en staat men open voor elkaars ideeën. Hiermee duiden wij op de ideeën van de ouders/verzorgers, kinderen en die van de medewerkers.

2.5 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

2.5.1 OBSERVEREN EN OUDERGESPREKKEN

Observeren

Wij volgen de ontwikkeling van de kinderen via het CITO volgsysteem. Dit doen wij als volgt:

- Baby's & dreumesen: Wij vullen het observatieformulier 1 keer per jaar in (rond de verjaardag van het kind). Hiermee krijgen wij een beeld van de ontwikkeling op het gebied van emotionele, motorische- en spraakontwikkeling. Naar aanleiding van dit observatieformulier kunnen de uitkomsten vergeleken worden met leeftijdsgenootjes.
- Peuters: kinderen van 2 tot 4 jaar worden geobserveerd met het observatieformulier gericht op peuters. Dit formulier brengt het sociale gedrag, welbevinden en speelwerkhouding in kaart. Ook hierbij worden de uitkomsten vergeleken met leeftijdsgenoten. Vanaf 3 jaar volgen wij ook de taalontwikkeling van de peuter door middel van een leuke oefening met plaatjes waarbij het kind wordt gevraagd het juiste plaatje aan te wijzen. De toets bevat opgaven over passieve woordenschat, definitievaardigheid, kritisch luisteren en actieve woordenschat. De uitkomst wordt hier ook vergeleken met leeftijdsgenootjes. Wij vullen het observatieformulier 1 keer per jaar in en nemen ook één keer per jaar deze taaltoets af (rond de verjaardag van het kind).

Via cito hebben wij ook het hulpprogramma Peutervolgsysteem voor 2-4 jaar aangeschaft. Hierdoor kunnen wij de ontwikkelingen van kinderen en kinderen met een achterstand beter en gericht monitoren en snel handelen, door hierover met ouders in gesprek te gaan, advies te vragen en bijvoorbeeld door te verwijzen naar de juiste instanties. Alle observaties worden zorgvuldig afgenomen en bewaard in het kind-dossier. Ouders hebben ten alle tijden het recht om dit dossier van hun kind in te zien.

Oudergesprekken

Een keer per jaar (tevens rond de verjaardag van het kind, na het invullen van de observaties) wordt er een 10-minuten gesprek gepland, waarin het welbevinden van het kind met ouders wordt besproken en de uitkomsten van de observaties worden gedeeld. Op deze manier blijven ouders op de hoogte van de ontwikkeling van hun kind en wordt er een koppeling gemaakt tussen de opvangsituatie en thuissituatie. Bij het verlaten van de kinderopvang is er ook ruimte voor een afsluitend gesprek. Naast deze gesprekken hebben ouders altijd de mogelijkheid een extra gesprek aan te vragen wanneer hier behoefte aan is.

Overdrachten

De overdracht van het kind, van ouders naar de pedagogisch medewerkers toe (en andersom), wordt binnen het kinderdagverblijf als volgt uitgevoerd:

- Bij binnenkomst wordt de overdracht mondeling uitgevoerd. Eventuele aandachtspunten worden genoteerd in het overdrachtsschrift van het desbetreffende kind. Dit schrift gaat wekelijks met ouders mee naar huis, zodat zij kunnen lezen hoe de ontwikkeling van hun kind op de opvang verloopt en zij de gelegenheid krijgen eventueel zelf ook iets terug te schrijven voor de pedagogisch medewerkers.
- Bij het ophaal moment doet de pedagogisch medewerker mondeling overdracht naar de ouder(s) met behulp van het bord met eet en slaaptijden.
- Op elke stamgroep is één overdrachtsschrift aanwezig die geldt voor de gehele stamgroep. Hier kunnen pedagogisch medewerkers belangrijke informatie in noteren over de stamgroep en/ of over een kind van de stamgroep. Op deze manier kunnen pedagogisch medewerkers elkaar juist informeren als ze elkaar bijvoorbeeld de volgende dag niet mondeling kunnen spreken. Eventuele belangrijke informatie voor de ouders gaat op deze manier niet verloren. Indien nodig zoekt de pedagogisch medewerker telefonische contact met zijn of haar collega.

2.5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Wanneer kinderen 4 jaar worden zullen zij naar school en de BSO toe gaan en hierin vinden wij het van belang om een doorlopende ontwikkeling van het kind te waarborgen. Als een kind 3 jaar en 10 maanden is, vindt er een gesprek plaats tussen de ouders en de mentor, waarin de laatste observatie en CITO toets besproken worden.

Informatie over de ontwikkeling van het kind wordt met toestemming van de ouder overgedragen aan de basisschool en indien van toepassing de buitenschoolse opvang van het kind. Er is sprake van een koude overdracht, waarbij per mail de informatie wordt doorgegeven. Mocht er behoefte zijn aan een mondelinge toelichting, bijvoorbeeld omdat er bijzonderheden zijn gesignaleerd in de ontwikkeling van het kind, dan kan dat, uiteraard ook met toestemming van de ouder telefonisch plaatsvinden. De mentor zal op dat moment met de school van het kind bellen.

Wij laten de ouders altijd eerst een toestemmingsformulier tekenen voor de overdracht naar het basisonderwijs en indien van toepassing de BSO.

2.5.3 ONGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van CITO observatiemethode en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van SKOH houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's besproken. Als de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties aan de hand van de CITO observatiemethode doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van ongestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.
3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook anoniem advies te vragen van een externe organisatie. Zij kunnen eventueel handvaten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.
4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt naar een plan van aanpak. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders te doen en de hen hier een inbreng in te laten hebben, op deze manier werken zowel de ouders als SKOH op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning

op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.

5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Binnen Stichting Kinderopvang Oranje Horizon is een gedeelte van de medewerkers getraind in het signaleren van opvallend gedrag. De werkoverleggen waarin kinderen worden besproken wordt begeleid door de kwaliteitscoach die getraind is en ook aandachtfunctionaris is.

Tijdens het zes-wekelijkse werkoverleg worden structureel kinderen besproken. Allereerst de kinderen die opvallend gedrag vertonen en daarnaast planmatig alle kinderen van de groep, zodat ieder individueel kind met regelmaat in dit overleg ter sprake komt. Vanzelfsprekend wordt er bij zeer opvallend gedrag meteen actie ondernomen en wordt niet het volgend werkoverleg afgewacht. Ook blijven de pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind, waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Zo wordt er bijvoorbeeld een training gegeven over het werken met CITO, waarbij medewerkers leren hoe zij de observatiemethode effectief kunnen inzetten op hun groep(en).

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen SKOH, één keer per jaar organiseert zij een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogisch vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 3: INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

3.1 STAMGROEPEN

3.1.1 STAMGROEP

Wij werken met drie verticale groepen. Dit betekent dat kinderen van 0-4 jaar samen met elkaar op één groep worden opgevangen. Dit heeft zo zijn voordelen: kleine kinderen kunnen leren van de grote kinderen, terwijl de grote kinderen het vaak leuk vinden om mee te helpen met de zorg voor de kleintjes. Wij bieden leeftijdsgerichte activiteiten aan die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Voor de baby's hebben wij een grondbox waar zij veilig kunnen spelen en ontdekken. Voor de peuters zijn er verschillende en uitdagende hoeken gecreëerd.

Onze stamgroepen zien er op dit moment als volgt uit:

Groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen	Aantal beroepskrachten	Bijzonderheden
Het Zonnetje	0-4 jaar	10	2/3	Geopend op Maandag t/m vrijdag
Het Wereldje	0-4 jaar	10	2/3	Geopend maandag t/m vrijdag
De Oceaan	0-4 jaar	6	1/2	Geopend maandag t/m vrijdag

3.1.2 PAUZEBELEID PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Bij SKOH volgen wij de volgende werkwijze rondom pauzes van de pedagogisch medewerkers:

Voorwaarden van de pauze:

- Er mogen nooit meer dan de helft van het aantal beroepskrachten met pauze. ○ Alle pauzes dienen tussen 13:00 en 14:30 gehouden te worden. De pauzes zijn opgenomen in de roosters.
- Als je slechts met twee volwassenen op de locatie aanwezig bent, kun je het pand niet verlaten. De pedagogisch medewerker die met pauze gaat, neemt de babyfoon mee op pauze waardoor zij te allen tijde haar collega kan horen (vier-ogen-principe), maar ook bij nood en kleine calamiteiten terug kan gaan naar de groep.
- Tijdens de pauzetijden worden de kinderen tijdelijk samengevoegd op stamgroep 'Het Zonnetje' (zie ook 3.1.3).

De volgende richtlijnen aangehouden wat betreft pauzes:

Pauze regeling bij twee pedagogisch medewerkers in het pand:

- De eerste pedagogisch medewerker gaat met pauze van 13:00-13:30
- De tweede pedagogisch medewerker gaat met pauze van 13.30-14:00
- Tijdens de pauze wordt het pand niet verlaten, tenzij er een tweede volwassenen aanwezig is, bijvoorbeeld een stagiaire (18+) of een leidinggevende.

Pauzeregeling bij drie pedagogisch medewerkers in het pand:

- Eén pedagogisch medewerker gaat met pauze van 13:00-13:30
- Tweede pedagogisch medewerker gaat met pauze van 13.30-14.00
- Derde pedagogisch medewerker gaat met pauze van 14.00-14:30

Pauzeregeling bij vier pedagogisch medewerkers in het pand:

- Vroegen diensten gaan met pauze van 13.00-13:30
- Late diensten gaan met pauze van 13.30-14:00

3.1.3 VERLATEN VAN DE STAMGROEP

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor bepaalde activiteiten. Bij SKOH zijn er een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Tijdens activiteiten:

Het kan voorkomen dat een gezamenlijke activiteit wordt georganiseerd op een van de stamgroepen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een activiteit gericht op een bepaalde leeftijdsgroep, bijvoorbeeld de peuters.

2. Tijdens buitenspelen:

Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. SKOH beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid

veiligheid en gezondheid aan. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen naar buiten. Hierbij draagt de pedagogisch medewerker er zorg voor dat het traphekje die naar buiten leidt is afgesloten. De kinderen gaan te allen tijde onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers naar buiten gaan. Vervolgens worden de kinderen buiten begeleid waar zij heerlijk kunnen spelen.

3. Uitstapjes:

Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Waar mogelijk maken wij met de kinderen uitstapjes naar bijvoorbeeld een speeltuin in de buurt, kinderboerderij, en de supermarkt. Als wij op stap gaan buiten het kinderdagverblijf volgen wij het beleid veiligheid en gezondheid. Dit beleid is inzichtelijk voor de ouders op de locatie. Een vooropstaand feit is dat uitstapjes te allen tijde veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er voldaan aan de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapje om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen. Deze werkafspraken zijn terug te vinden in het beleid veiligheid en gezondheid. Voor het vervoeren van kinderen volgen de pedagogisch medewerkers tevens de werkafspraken op zoals deze zijn vastgesteld rondom het vervoeren van kinderen. Wij vragen ouders altijd om toestemming om hun kinderen deel te laten nemen aan uitstapjes, dit wordt besproken tijdens de intake en ouders tekenen dit

4. Tijdens het open deuren beleid:

Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo krijgen zij meer ontdekkingsmogelijkheden.

Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij SKOH wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren beleid kan worden aangeboden tussen 10.00 – 11:30 en tussen 15.30 – 17:00. Een belangrijk uitgangspunt is dat de kinderen op de eigen groep eten en slapen.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per eigen stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid:

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid spelen op stamgroep het Zonnetje of stamgroep het Wereldje.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Als de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van een kind/ de kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zullen alle kinderen weer naar hun eigen stamgroep gaan. Tijdens het open deuren beleid wordt spelmateriaal aangeboden dat voor alle aanwezige kinderen op de groep veilig is.

3.1.4 SAMENVOEGEN

Bij SKOH kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dan de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep vormen. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven als er sprake is van structureel samenvoegen. Dit wordt gevraagd bij de intake.

Structureel samenvoegen bij SKOH:

Bij SKOH wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag voegen wij van 7:30 tot 08.30 op de stamgroep 'Het Zonnetje' om 08.30 gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
2. Gedurende de pauzetijden van de pedagogisch medewerkers, tussen 13:00 en 14:30 wordt er samengevoegd op stamgroep 'Het Zonnetje'. De pedagogisch medewerkers zullen vervolgens met pauze gaan volgens het pauzebeleid.
3. Aan het einde van de dag kan er vanaf 17.30 uur tot 18.30 uur samengevoegd worden samen op de stamgroep 'Het Zonnetje'.

Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze. Er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in dit pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier ook van op de hoogte gesteld tijdens de intake.

Incidenteel samenvoegen bij SKOH:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden inventariseert SKOH voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft SKOH de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal SKOH in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage bezetting worden alle kinderen opgevangen in de groepsruimte 'Het Zonnetje'

Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiodes rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen. Er wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

Ouders dienen voor de specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven.

Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

3.2 DAGINDELING

3.2.1 DAGINDELING

Structuur bieden aan een kind en hierin consequent blijven is belangrijk. Structuur zorgt voor de nodige rust en voorspelbaarheid. Dit draagt bij aan het waarborgen van de emotionele veiligheid van de kinderen op de stamgroepen. Op elke stamgroep wordt daarom een vaste dagindeling aangehouden.

Hierbij een globaal overzicht van de dagindeling, uiteraard kan hier desgewenst van afgeweken worden:

Tussen 7.30 en 9.15 uur: Welkom

De ouders brengen hun kinderen. Als ouders willen kunnen zij met hun kind nog een boekje lezen. Eventuele bijzonderheden van de afgelopen nacht of dag(en) wordt door ouders aan de pedagogisch medewerker(s) doorgegeven.

9.15 – 09:30 uur: Opruimen

Alle kinderen zijn gebracht en helpen mee met opruimen. Hierbij wordt een liedje gezongen. Aan de kinderen wordt gevraagd om aan tafel te komen zitten.

09:30 – 09:45 uur: Een fruitmaaltijd

Het fruit wordt aan tafel bereid door de pedagogisch medewerker. Kinderen drinken hierbij een bekertje water of sap.

De kinderen zingen alvorens ze gaan eten het “smakelijk eten” liedje.

9.45 – 10:00 uur: Verschonen – naar bed

De kinderen met luiers worden verschoond en de grotere kinderen gaan naar het toilet. Sommige kinderen worden naar bed gebracht, afhankelijk van hun individuele schema.

10.00 uur- 11:30 uur; Activiteit

Aan de hand van ons maandelijkse thema wordt er regelmatig een activiteit aangeboden. Dit kan bijvoorbeeld een creatieve activiteit zijn, een buitenactiviteit of een muzikale activiteit.

11.30 uur- 11:45 uur: Opruimen

De kinderen helpen mee met opruimen, hierbij wordt een liedje gezongen. De handen van de kinderen worden gewassen. Aan de kinderen wordt gevraagd om aan tafel te komen zitten. In de keuken (locatie Stichting Oranje Horizon) vindt de voorbereiding van de warme maaltijd plaats.

11.45 uur-12:15 uur: Lunch

De kinderen gaan met de pedagogisch medewerkers aan tafel. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen bij het eten van hun maaltijd en het drinken van hun soep. De kinderen krijgen ook een beker water of sap te drinken. Het smakelijk eten liedje geeft de start van de maaltijd aan.

12.15 uur: Verschonen

De kinderen zijn klaar met eten. Ze worden verschoond of gaan naar het toilet. De kinderen worden voorbereid om naar bed te gaan. Dit gebeurt in alle rust.

De kinderen die nog geen twee jaar zijn en in een bedje slapen krijgen een slaapzak aan. De grotere kinderen liggen onder een katoenen deken. Voor het slapen gaan lezen de kinderen nog een boekje, maken een puzzel of doen een andere rustige activiteit.

12.30 uur: Naar bed

De kinderen tot 2 jaar worden op bed gelegd. Vanaf 2 jaar is er de mogelijkheid om te slapen en/of te rusten op een stretcher. Een pedagogisch medewerker blijft er meestal even bij. Een andere pedagogisch medewerker en/of de aanwezige stagiaire zijn bezig de tafels op te ruimen en schoon te maken.

15.00 uur

Na het slapen/rusten worden de kinderen verschoond en opgefrist.

15.15 uur: tussendoortje

Er wordt rauwkost en een beker water en/of sap aangeboden.

15.30 uur-16:30 uur: Activiteit

Tijd voor een (spel)activiteit.

16.30 uur -16:45 uur: tussendoortje

Er wordt een cracker, soepstengel of rijstwafel aangeboden. Hierbij krijgen de kinderen een beker water en/of sap.
Na dit tussendoortje worden de kinderen met luier verschoond.

16.45 uur - 18.30 uur: Afsluiting

De ouders komen de kinderen halen. De pedagogisch medewerker licht de ouder in over het verloop van de dag.

De dagindeling van de stamgroep kan afwijken van hierboven vermelde dagindeling. Dit omdat er uiteraard ook op de individuele behoefte van de kinderen wordt ingespeeld. De kinderen tot 1 jaar volgen waar mogelijk hun eigen schema.

Naast de (dag/spel) activiteiten die de kinderen op de stamgroep aangeboden krijgen worden er ook activiteiten uitgevoerd buiten de stamgroep. Denk hierbij aan buitenspelen in de tuin van het kinderdagverblijf. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers bij mooi weer uitstapjes maken met de kinderen.

De oudercommissie kan ideeën en tips voordragen en organiseren voor alle kinderen van het kinderdagverblijf.

3.2.2 SLAAPBELEID

Locatie Leidsche rijn beschikt over twee slaapkamers waar de kinderen van de drie groepen gedurende de dag hun slaapjes kunnen doen. Ieder kind krijgt een eigen bed/stretchers toegewezen, zodat het bed of de stretchers vertrouwd voelt. Kinderen tot 2 jaar krijgen een slaapzak aan tijdens het slapen. Kinderen vanaf 2 jaar slapen onder een katoenen deken. Iedere week worden de bedden verschoond, bij zichtbaar vuil gebeurt dit direct.

3.3 DIENSTEN, EXTRA DAGEN, EN RUILDAGEN

3.3.1 EXTRA DAGEN

Bij SKOH is het mogelijk om extra dagen af te nemen. Extra dagen dienen zo vroeg mogelijk maar in ieder geval zeven dagen van tevoren te worden aangevraagd. De leidinggevende zal kijken of het kind extra kan komen op deze dag. Het kind kan extra komen als:

1. Er plek is op de eigen stamgroep.

Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
- b. De BKR niet wordt overschreden
- c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

De extra dag zal in de daaropvolgende maand in rekening worden gebracht.

3.3.2 RUILDAGEN

Het is mogelijk om dagen te ruilen. Hierbij geldt dat ruilen geen recht is maar een extra service die SKOH haar ouders biedt.

Het aanvragen van een ruiling dient schriftelijk (via de app) te worden gedaan bij de leidinggevende. De leidinggevende zal kijken of het kind kan ruilen naar de gewenste dag. Dit hangt mede af van de samenstelling van de groep. Vervolgens zal zij al dan niet akkoord geven.

Het kind kan ruilen als:

1. Er plek is op de eigen stamgroep Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:
  - a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden

- b. De BKR niet wordt overschreden
- c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

Regels rondom ruildagen:

- o Dagen dat het kind niet aanwezig was door ziekte/ feestdagen of vakantie van de ouder kunnen niet geruild worden.
- o Een ruildag dient 7 dagen van tevoren te worden aangevraagd.
- o Een ruildag dient binnen een maand na de gemiste dag ingezet te worden
- o Ruilingen zijn persoonsgebonden. U kunt een afwezige dag van één van uw kinderen niet inzetten voor een ruildag voor een broertje/zusje.
- o Een hele opvangdag kan niet worden geruild voor twee halve dagen en vice versa. o Maakt u geen gebruik van de afgesproken ruildag dan kunt u niet opnieuw voor deze dag een ruildag aanvragen. o Studiedagen zijn het hele jaar te ruilen.

3.3 HELE DAGEN

Het is bij SKOH alleen mogelijk om hele dagen af te nemen. Hier geldt een minimale afname van één dag per week, om het kind emotionele veiligheid te kunnen bieden en geborgenheid en structuur te kunnen realiseren. SKOH biedt geen halve dagen aan.

3.4 SAMEN MET OUDERS

Ouders spelen een belangrijke rol in de opvoeding van het kind en worden dan ook nauw betrokken bij het kinderdagverblijf. Oranje Horizon besteedt veel aandacht aan de taalontwikkeling en ouders worden ook uitgedaagd om hier met hun kind mee aan de slag te gaan. Dit gebeurt door middel van het meegeven van huiswerkopdrachten van Kiki.

Wij streven naar een open communicatie tussen ouders en de pedagogische medewerkers. Tijdens het breng en haal moment vindt er een korte mondelinge overdracht plaats. Er worden regelmatig foto's en filmpjes naar de ouders gestuurd. Zo krijgen de ouders een indruk van de dag. Voor kinderen van 0-1 jaar wordt er elke dag in het overdrachtsschrift geschreven. Iedere dag nemen de ouders het schrift mee, deze leveren ze de eerstvolgende opvang dag weer in. Hierdoor kunnen de pedagogisch medewerkers en de ouders beschrijven hoe het met het kind gaat. Zo kunnen de kinderopvang en thuis nog beter op elkaar aansluiten. Voor kinderen van 1 tot 4 jaar geldt dat ouders op de hoogte worden gehouden gedurende de dag via de app.

Ouderbetrokkenheid

Kinderen van 0 tot 1 jaar hebben veelal een individueel eet- en slaapschema. Deze schema's zijn zichtbaar terug te vinden op de groep voor de vaste pedagogisch medewerkers dan wel invalkrachten. Wij overleggen met de ouders en horen graag wanneer er een verandering is in het eet- of slaapritme van het kind.

Infectieziekten

De pedagogische medewerkers hebben een proactieve houding in informatie uitwisselen met ouders. Als er bijvoorbeeld infectieziekten onder de kinderen wordt geconstateerd, worden ouders hierover zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte gebracht. Daarnaast worden zij via een informatieve brief op de hoogte gesteld over de desbetreffende infectieziekten en de eventuele maatregelen die genomen zijn of moeten worden.

Oudergesprekken

Naar aanleiding van een observatie krijgen de ouders een uitnodiging voor een tien minuten gesprek . Tijdens dit gesprek bespreken wij de ontwikkeling van het kind aan de hand van de observatie. Hierbij worden eventuele bijzonderheden besproken. Ouders hebben tijdens dit gesprek ook de gelegenheid om feedback te geven over de stamgroep waar het kind in zit en eventuele tips voor ons kinderdagverblijf. Alle informatie betreffende de gesprekken met ouders en kind of de ontwikkelingen van het kind, zullen veilig opgeborgen worden achter slot en grendel.

Beëindiging

Als het kind vier jaar is of de opvang wordt tussentijds beëindigd zal er een eindgesprek plaatsvinden, eventuele bijzonderheden worden besproken.

De hierboven genoemde gesprekken worden zoveel mogelijk buiten de opvangtijden georganiseerd.

3.5 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Kinderopvang SKOH biedt kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Wij zijn geopend van half 8 tot half 7 van maandag tot en met vrijdag.

Oranje Horizon is gesloten op de volgende dagen:

- Maandag 10 april ○
Donderdag 27 april ○
Vrijdag 5 mei ○
Donderdag 18 mei ○
Dinsdag 23 mei ○
Maandag 29 mei
- Woensdag 28 juni ○
Donderdag 14
september ○
Dinsdag 26 december

3.6 OUDERCOMMISSIE

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang SKOH. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang SKOH uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang SKOH waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

3.7 KLACHTEN

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang SKOH. Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die SKOH nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. SKOH neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Zo kunnen wij de kwaliteit van de kinderopvang nog verder verhogen.

SKOH onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:**
Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel,

inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.

- **Externe klachtenregeling:**

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG

4.1 DRIE-UURSREGELING

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroepskracht-kindratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie-uursregeling. De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerker meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In de kindplanning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.30-18.30.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	08:00-08:30	13:00 – 14:30	17:30-18:30
Dinsdag	08:00-08:30	13:00 – 14:30	17:30-18:30
Woensdag	08:00-08:30	13:00 – 14:30	17:30-18:30
Donderdag	08:00-08:30	13:00 – 14:30	17:30-18:30
Vrijdag	08:00-08:30	13:00 – 14:30	17:30-18:30

De drie-uursregeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (na overleg met de O.C) aangepast. Als de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

4.2 INZET STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

4.2.1 STAGIAIRES:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling van de kinderen
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Als de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per opleidingsniveau. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BOL- stagiaires:**

Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor het welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er te allen tijde een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarden:

- Een bol student mag alleen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
- De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes.
- De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar.
- De bol student kan alleen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO).

- **BBL-stagiaires en derde leerweg studenten:**

een BBL-stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL-stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin).

Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere mbo-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%.

De BBL of derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij SKOH, indien zij formatief worden ingezet. BBL studenten of derde leerweg studenten van het kinderdagverblijf hebben een arbeidscontract van minimaal 20 uur. Als een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden en ook de reden van deze conclusie.

Binnen Oranje horizon wordt een BBL'er die deels formatief wordt ingezet op de volgende wijze ingezet: de formatieve inzetbaarheid wordt op basis van het beroepskracht kind ratio berekend. Bijvoorbeeld; een pedagogisch medewerker mag 8 peuters tussen de 2 en 4 jaar opvangen, een BBL'er die 50% wordt ingezet vangt 4 kinderen op.

Wij dragen ervoor zorg dat er niet meer dan 50% van de personele bezetting uit stagiaires bestaan gedurende de dag.

Een BBL voert de volgende taken uit:

- Alle leerjaren en inzetpercentage
- het ophalen van kinderen
- Activiteiten aanbieden
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van verzorgingsmomenten zoals, verschonen , toiletbegeleiding , flesje geven
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten
- Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage boven de 50%
- Aanbieden van een workshop reeks of activiteit

- Deelnemen aan oudergesprekken en kinderen observeren
  - Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
  - Oudergesprekken en kinderen observeren
  - Het opstellen van een handelingsplan m.b.t. een kind
- Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage van 100%
- De BBL-stagiaire functioneert als volledig pedagogisch medewerker en voert tevens gelijkwaardige taken uit. Indien noodzakelijk worden taken begeleid en ondersteund door collega's. De BBL-er zal echter niet als vast gezicht worden aangewezen. Daarnaast voert zij mentortaken alleen uit met controle van een collega.

Bij kinderopvang SKOH houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in de caokinderopvang met betrekking tot derde leerweg studenten en BBL-stagiaires:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	N.v.t.	N.v.t.

Stagiaire niveau 2 “helpende zorg en welzijn”

Bij SKOH bieden wij ook niveau 2 stagiaires de mogelijkheid aan om bij ons te leren. Zij lopen voornamelijk stage bij de huishoudelijk medewerker.

De taken die zij doen zijn onder begeleiding van de huishoudelijke medewerker en worden door de praktijkbegeleider beoordeeld.

De volgende taken worden onder begeleiding uitgevoerd:

- Verricht schoonmaak- werkzaamheden en licht huishoudelijke taken binnen de verschillende algemene ruimten. Denk hierbij aan de beneden werkruimten, sanitair, de keuken van het kinderdagverblijf. Daarnaast bereidt de huishoudelijke medewerker de warme en koude maaltijden voor de kinderen. Deze worden beide vers bereidt. (Hier mogen stagiaires bij helpen onder toezicht van de huishoudelijk medewerker.)

- Verzamelt afval en draagt zorg voor de afvoer van afval en vuil.
- Houdt de voorraad schoonmaakmaterialen en – middelen (en eventuele andere huishoudelijke artikelen) bij en geeft de benodigdheden door aan de huishoudelijk medewerker.
- Signaleert gebreken aan het gebouw van het kinderdagverblijf en meldt deze gebreken aan de accounthouder.

Zodra de “huishoudelijk medewerker” naar huis gaat weten de stagiaires wat er van hen wordt verwacht voor de rest van de dag. In de loop van de dag als ze alle taken hebben gedaan mogen ze helpen op de groepen onder begeleiding van een pedagogische medewerker.

De volgende taken mogen zij uitvoeren op de groep:

- Dienblad wegbrengen en afwassen.
- Benodigdheden uit de keuken of voorraadhouder halen
- Broodjes smeren
- Was aanzetten en vouwen
- Knutselwerkjes voorbereiden
- Boekjes voorlezen
- Met de kinderen vrij spelen
- Schoonmaakwerkzaamheden
- Ondersteunen bij de eetmomenten

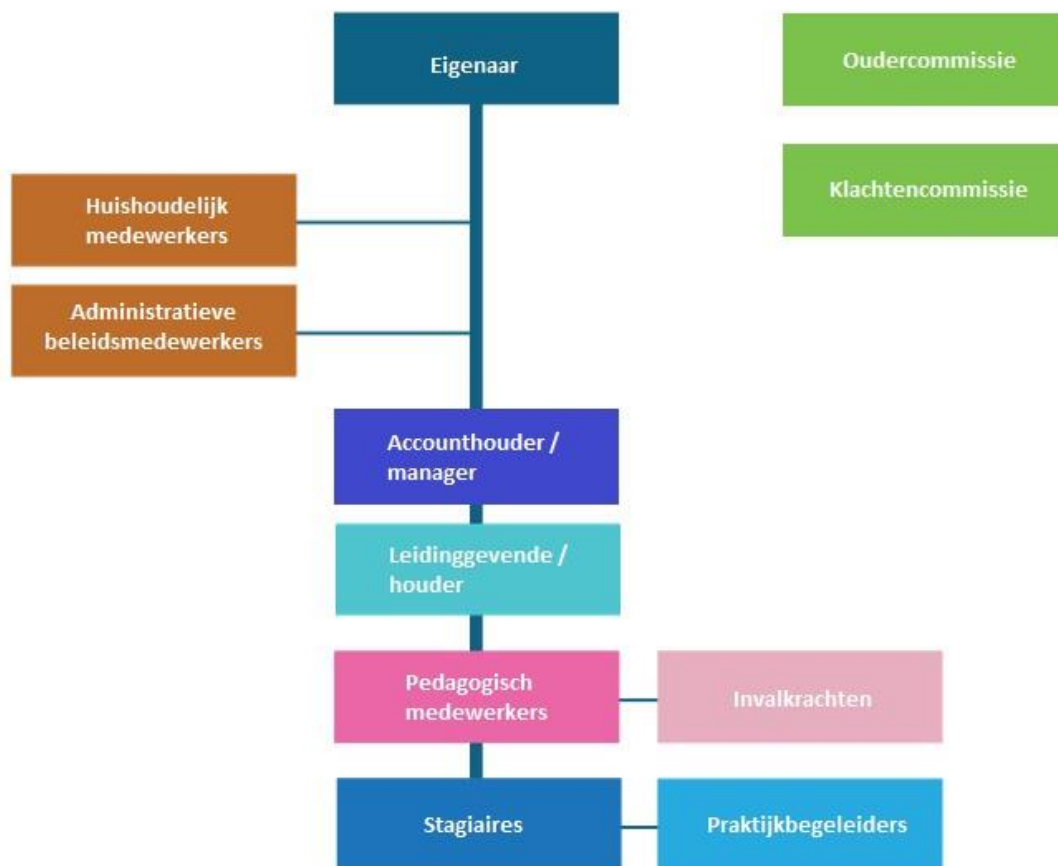
Begeleiding van alle stagiaires:

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt het functioneren van de stagiaire besproken, waar de stagiaire nog in kan groeien en waar de stagiaire zelf nog in wil groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Als de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen als de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van vrijwilligers.

4.3 PERSONEEL EN ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

4.3.1 ORGANOGRAM

4.3.2 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma conform kinderopvang of zijn stagiaires die formatief worden ingezet volgens de wet- en regelgeving. De pedagogisch medewerkers zijn gekoppeld in het personenregister kinderopvang en worden daardoor continue gescreend. Onze pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de opvang, verzorging en ontwikkeling van de kinderen op de groep. Daarnaast zijn zij in staat om pedagogische medewerkers in opleiding, groepshulpen en of stagiaires te begeleiden.

De pedagogische medewerkers hebben m.b.t. kinderen begeleiden te maken met de volgende taken:

- Begeleidt kinderen, zowel in groepsverband als individueel
- Zorgt ervoor dat kinderen zich veilig voelen en stimuleert hen aan de hand van het pedagogisch beleid verder te ontwikkelen.
- Begeleidt kinderen met de dagelijks voorkomende bezigheden.
- Organiseert activiteiten gericht op de ontwikkeling.

De pedagogische medewerkers begeleiden de kinderen gedurende de met de ouders afgesproken periode, zodanig dat zij zich ontwikkelen volgens het pedagogisch plan.

De pedagogisch medewerkers hebben te maken met de volgende taken m.b.t. kinderen verzorgen:

- Draagt zorg voor de dagelijkse verzorging van de kinderen.

De pedagogische medewerkers hebben te maken met de volgende taken op gebied van informatie uitwisselen over kinderen en werkzaamheden:

- Houdt de ontwikkeling van kinderen bij en rapporteert of informeert hierover (periodiek) aan de leidinggevende.
- Informeert bij de kennismaking (het intakegesprek) de ouders over de gang van zaken van de desbetreffende stamgroep waar het kind ingedeeld zal worden.
- Draagt zorg voor goed (periodiek) contact met de ouders en informeert naar specifieke aandachtspunten (o.a. dagritme, voeding) en bijzonderheden van de op te vangen kinderen. Denk hierbij aan het organiseren van observatiegesprekken en ouderavonden.
- Stemt met collega's af over de dagindeling, de verdeling van samenwerking en voor een goede overdracht.
- Neem gebruikelijk deel aan werkoverleg.

Informatie uitwisselen over de verzorging en begeleiding van het kind, met de ouders van het kind, met de leidinggevende en met de pedagogisch medewerkers is van groot belang. Op deze manier kunnen de kinderen op de stamgroepen zo optimaal mogelijk begeleid worden gedurende de opvangdag.

De pedagogisch medewerkers hebben te maken met de volgende taken m.b.t. het beschikbaar houden van de ruimte en materialen:

- Verricht lichte huishoudelijke werkzaamheden op de stamgroep en draagt mede zorg voor het beheer, de aanschaf, de hygiëne en goede staat van de inventaris. Op deze manier verblijven kinderen in een schone en veilige stamgroep.

Draagt er zorg voor dat er altijd voldoende spel materiaal voor elke leeftijdsgroep aanwezig is, zodat kinderen zich via spel blijven ontwikkelen. Denk hierbij aan puzzels, leesboeken, educatieve bouwblokken enz.

De pedagogisch medewerkers hebben te maken met de volgende taken m.b.t. deskundigheidsbevordering:

- Begeleid en instrueert als er op de groep een pedagogische medewerkers in opleiding, groepshulpen en stagiaires zijn en rapporteert hierover periodiek aan de leidinggevende. Op deze manier worden stagiaires in staat gesteld om zoveel mogelijk op de desbetreffende stamgroep hun opdrachten uit te voeren en hun (persoonlijke) leerdoelen te behalen.

Om ervoor te zorgen dat de pedagogische medewerkers de kinderen een veilige omgeving kunnen bieden waarin zij kunnen spelen, leren en genieten biedt SKOH de pedagogisch medewerkers een veilige werkomgeving met ruimte voor eigenheid.

Binnen de kinderopvang zijn alle gediplomeerde pedagogisch medewerkers in het bezit van een EHBO-certificaat.

Om de EHBO-certificaat van de pedagogisch medewerkers up to date te houden, organiseert SKOH bijscholing en/of vaktrainingen.

4.3.3 EXTERNE ADVISEUR

SKOH werkt samen met een externe adviseur om de kwaliteit van het kinderdagverblijf te waarborgen, maar tevens ook te verbeteren daar waar nodig. De externe adviseur is samen met de leidinggevende verantwoordelijk voor het opstellen van het beleid en de implementatie daarvan. De externe adviseur

adviseert, ondersteunt en begeleidt de leidinggevende daar waar nodig is. Als laatste biedt de externe adviseur eventuele bijscholing, workshop en studiedagen aan.

4.3.4 PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER EN COACH

SKOH acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogische kwaliteit binnen het kinderdagverblijf en werkt om die reden met een pedagogisch beleidsmedewerker en coach. Deze is verantwoordelijk voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

Om de kwaliteit binnen SKOH te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogisch beleidsmedewerker en coach (bijna) maandelijks de locatie.

De taken van de pedagogisch beleidsmedewerker en coach zijn als volgt:

- Het ontwikkelen en implementeren van het pedagogisch beleid.
- Het in kaart brengen en monitoren van het pedagogisch handelen door middel van het coachen van pedagogische medewerkers d.m.v. (video) observaties en POP-gesprekken.
- Het in kaart brengen van de kwaliteit van de leeromgeving en de mate van ontwikkelingsstimulering.
- Het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit observaties.
- Beleidsplan, veiligheids- en gezondheidsbeleid en ontruimingsplan evalueren en bijhouden
- Het organiseren van een intervisiebijeenkomst waarin de zorg- en opvoedvragen die spelen worden besproken.

De pedagogisch beleidsmedewerker- en coach is gediplomeerd conform de CAO-Kinderopvang.

4.3.5 MANAGER

De manager is verantwoordelijk voor het aansturen van de leidinggevende en het controleren van de werkzaamheden van de leidinggevende. Daarnaast werkt de manager nauw samen met het bestuur van Stichting Kinderopvang Oranje Horizon.

De taken van de houder/manager zijn als volgt:

- Het aansturen van de leidinggevende.
  - Het controleren van de werkzaamheden van de leidinggevend, bijvoorbeeld of zij voldoende personeel op de groepen heeft gezet en de dossiers op orde zijn.
  - Zorgen dat alle dossiers in orde zijn.
  - De manager houdt zich bezig met de kindplanning en geeft het door aan de leidinggevend wanneer er nieuwe kinderen geplaatst kunnen worden.
  - Contracten opstellen en versturen.
  - Facturen opstellen en versturen.
-

4.3.6 LEIDINGGEVENDE

Stichting Kinderopvang Oranje Horizon werkt op locatie Leidsche Rijn met één leidinggevende; Betül Eryilmaz.

Zij werkt nauw samen met de manager, Mylène Rowaan.

De taken van de leidinggevende van het kinderdagverblijf zijn als volgt:

- Coördineert en geeft leiding aan de pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf.
- Bepaalt samen met de eigenaar de verdeling van financiële middelen t.b.v. personeel, voorraden, materialen, uitrusting.
- Houdt documentatie en dossiers bij van het kinderdagverblijf. Denk hierbij aan werkroosters, personeelsgegevens, kind gegevens, officiële documenten.
- Draagt zorg voor onderhoud van het gebouw en faciliteiten, door dit te communiceren met facilitaire dienst.

- Beoordeelt en interpreteert overheidsstandaarden en ontwikkelt procedures om hieraan te voldoen. Denk hierbij aan de veiligheid en beveiliging.
- Levert een bijdrage aan het ontwikkelen van richtlijnen en programma's om de fysieke, emotionele en intellectuele ontwikkeling van jonge kinderen te verbeteren.
- Houdt toezicht op de voortgang van kinderen.
- Werft medewerkers, evalueert het functioneren van medewerkers en coördineert hun professionele ontwikkeling door middel van het voeren van functioneringsgesprekken.
- Overlegt met ouders of voogden, bijvoorbeeld om verslag te doen van de voortgang van hun kinderen en hen zo nodig te helpen bij het oplossen van eventuele problemen.
- Voert periodiek overleg met de oudercommissie.
- Onderhoudt contact met GGD.
- Maakt de werkroosters.

4.3.7 HUISHOUDELIJK MEDEWERKER

De huishoudelijk medewerker kenmerkt zich door het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden die verricht moeten worden in de verschillende ruimtes van het kinderdagverblijf.

Denk hierbij aan het kantoor en de keuken en het bereiden van koude en warme maaltijden voor de kinderen. De huishoudelijke medewerker wordt niet ingezet als pedagogisch medewerker op een stamgroep.

De volgende taken behoren tot de huishoudelijke medewerker:

- Verricht schoonmaakwerkzaamheden en licht huishoudelijke taken binnen de verschillende algemene ruimten. Denk hierbij aan de beneden werkruimten, sanitair, de keuken van het kinderdagverblijf. Daarnaast bereidt de huishoudelijke medewerker de warme en koude maaltijden voor. Deze worden beide vers bereid.
- Verzamelt afval en zorgt voor de afvoer van afval en vuil.
- Neemt deel aan werkoverleg.
- Houdt de voorraad schoonmaakmaterialen en – middelen (en eventuele andere huishoudelijke artikelen) bij en geeft de benodigdheden door aan de leidinggevende.
- Signaleert gebreken aan het gebouw en meldt deze gebreken aan de leidinggevende.

4.4 BEROEPSKRACHT-KINDRATIO

De beroepskracht-kindratio betreft de verhouding tussen het aantal PM'ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de BKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>). Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht-kindratio er als volgt uit bij SKOH:

Groep:	Maximumaantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Het Zonnetje	10	2/3
Het Wereldje	10	2/3
De Oceaan	6	1/2

4.4.1 VIEROGENPRINCIPE

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang te allen tijde moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de

medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Je kunt bij een andere volwassene denken aan een collega, pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwachts bij elkaar binnen. Er gewerkt met een camera op 't Wereldje, waardoor de pedagogisch medewerkers op 't Zonnetje mee kunnen kijken naar wat er op 't Wereldje gebeurt. Deze wordt tevens door de leidinggevende en houder bekeken zodra een pedagogisch medewerker alleen in het pand is en er geen tweede volwassene aanwezig is. Hoe het vierogenprincipe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

4.4.2 ACHTERWACHTREGELING

Als er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er te allen tijde een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.

4.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig zijn er aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

- Locatie Leidsche Rijn voldoet aan de eisen van brandweer, GGD en Voedsel- en Warenautoriteit. De brandweer voert hier jaarlijks controle over uit.
- De GGD voert de wettelijk verplichte periodieke controles uit.
- Jaarlijks worden de risico inventarisatielijsten m.b.t. veiligheid en gezondheid ingevuld op de stamgroepen.
- De evaluatie daarvan wordt uitgevoerd door de houder van het kinderdagverblijf. Naar aanleiding daarvan worden de veiligheids- en de arbeidsomstandigheden verder verbeterd.
- Medewerkers melden ieder ongeval of bijna ongeval bij de leidinggevende van het kinderdagverblijf. Dit gebeurt door middel van het invullen van het 'Registratieformulier ongevallen'.

Op deze manier wordt er gekeken of werkafspraken en/ of huisregels aangepast moeten worden. Indien nodig worden er beleidswijzigingen doorgevoerd om de veiligheid zo goed mogelijk te kunnen blijven waarborgen.

Veiligheid betekent ook zorgen dat er adequaat gehandeld wordt bij verschillende gebeurtenissen die zich in het leven van een kind kunnen voordoen. Binnen SKOH zijn hiervoor protocollen opgesteld. Op deze manier kan er o.a. adequaat gehandeld worden bij eventuele ongevallen, (infectie)ziektes, kindermishandeling en ontwikkelingsproblemen.

Hygiëne

Wij vinden het belangrijk dat kinderen in een hygiënische omgeving verblijven. Er worden daarom strenge eisen gesteld aan het schoonmaakwerk en de hygiëneregels.

Elke stamgroep is dan ook voorzien van een schoonmaaklijst 'Algemeen schoonmaakschema voor de kinderopvang' die speciaal ontwikkeld en afgestemd is voor een kinderdagverblijf.

Daarnaast zijn de stamgroepen voorzien van verschillende hygiëne protocollen. Op deze manier wordt het voor de pedagogisch medewerkers duidelijk welke hygiënerichtlijnen zij op de stamgroepen moeten aanhouden.

Op gebied van de gezondheidsrisico's en de veiligheidsrisico's op de stamgroepen, worden er (zoals eerder benoemd) risico inventarisatielijsten ingevuld door de pedagogisch medewerkers. Deze risico inventarisatielijsten worden jaarlijks gecontroleerd door de houder van het kinderdagverblijf en de GGD.

Het kinderdagverblijf is een rookvrije omgeving.

Er is echter een onderscheid tussen hygiënisch en vies. Wij vinden dat kinderen vies mogen worden tijdens het spelen. Tijdens het knutselen en het buitenspelen kunnen de kleren van de kinderen vies worden. Het schoonhouden van de kleren van de kinderen kan tijdens het spelen de persoonlijke ontwikkeling belemmeren.

Voor het knutselen wordt er wel gebruik gemaakt van kinderschorten. Daarnaast vragen wij de ouders om de kinderen in niet al te nieuwe en dure kleren naar het kinderdagverblijf te brengen.

Gezondheid:

Door kinderen uit te nodigen tot het buitenspelen wordt niet alleen de lichaamsbeweging van de kinderen gestimuleerd, ook brengen zij tevens tijd door in de frisse buitenlucht.

De stamgroepen worden ook regelmatig gelucht i.v.m. de luchtvochtigheid. Daarnaast zorgt dit ervoor dat de lucht in de groepsruimtes vers blijft en eventuele ziektekiemen niet blijven hangen.

4.6 WET-EN REGELGEVING

Bij Stichting Kinderopvang Oranje Horizon Kinderopvang worden de volgende wet- en regelgevingen in acht genomen:

- CAO- kinderopvang 2022-2023;
- Gebruiksvergunning brandweer;
- Bouwbesluit;
- Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK) met bijbehorende beleidsregels, die worden getoetst door de GGD;
- De Wet op justitiële documentatie, de Wet Samen, de Wet op de Ondernemingsraden, de Arbo- wet en de Arbeidstijdenwet zijn van toepassing op iedere medewerker;
- De Wet Medezeggenschap Cliënten (WMCZ), het Klachtrecht en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) zijn van toepassing op ouders, de Wbp is ook van toepassing op medewerkers;
- De geschillencommissie kunt u vinden op onze website www.kdvoranjehorizon.nl;
- Voor de organisatie zijn de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) en de afgeleide regelgeving van de gemeente(n) van toepassing;
- Allerlei indirecte wetten zoals de Milieuwet en de Voedsel- en Warenwet zijn van toepassing.

TOT SLOT

- Bij kinderopvang Stichting Kinderopvang Oranje Horizon is elk kind welkom, ongeacht religie, geloofsovertuiging of achtergrond. Wij hechten er grote waarde aan dat eenieder zich welkom voelt en dat kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Er worden diverse activiteiten ondernomen, gebaseerd op de Kiki-methode en kinderen worden regelmatig geobserveerd door middel van de Cito observatiemethode. Ook hechten wij groot belang aan open contact met ouders. Er is dan ook nauw contact, veel overleg en wordt er aandacht besteedt aan een goede overdracht wat de kwaliteit van de opvang bij Oranje Horizon ten goede komt.

Voor meer informatie zie ook onze website: www.kdvoranjehorizon.nl